

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 februari 2003

WETSONTWERP

**houdende aanvulling van de bepalingen van
het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop
teneinde de consumenten te beschermen (*)**

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	26
4. Advies van de Raad van State	33
5. Wetsontwerp	36
6. Bijlage	44

(*) DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 80 VAN DE GRONDWET.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 février 2003

PROJET DE LOI

**complétant les dispositions du Code civil
relatives à la vente en vue de protéger
les consommateurs (*)**

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	26
4. Avis du Conseil d'Etat	33
5. Projet de loi	36
6. Annexe	44

(*) LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À L'ARTICLE
80 DE LA CONSTITUTION.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 19 februari 2003 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 19 februari 2003 door de Kamer ontvangen.

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 19 février 2003.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 19 février 2003.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
PS	:	Parti socialiste
cdH	:	Centre démocrate Humaniste
SP.A	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden

CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)

CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)

CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)

PLEN : Plenum (witte kaft)

COM : Commissievergadering (beige kaft)

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

QRVA : Questions et Réponses écrites

CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)

CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)

CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)

PLEN : Séance plénière (couverture blanche)

COM : Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Bestellingen :

Natieplein 2

1008 Brussel

Tel. : 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.deKamer.be

e-mail : publicaties@deKamer.be

Commandes :

Place de la Nation 2

1008 Bruxelles

Tél. : 02/ 549 81 60

Fax : 02/549 82 74

www.laChambre.be

e-mail : publications@laChambre.be

SAMENVATTING

Dit voorontwerp van wet zet in ons recht de richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garantie voor consumptiegoederen om.

Deze richtlijn beoogt de ontwikkeling te verzekeren van grensoverschrijdende verkopen in de interne markt door te voorzien in een minimale, voor alle lidstaten gemeenschappelijke, basis van rechten waarop een consument zich kan beroepen ten aanzien van een verkoper in geval van gebrek aan overeenstemming van een goed dat hij heeft gekocht.

Het voorontwerp verwezenlijkt in hoofdzaak de inwerkingstelling van deze richtlijn door de inlassing, in de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de verkoop, van een nieuwe afdeling betreffende de verkopen aan consumenten, dat de verschillende door de richtlijn voorziene regels bekrachtigt.

Deze nieuwe afdeling van het Burgerlijk Wetboek omschrijft aldus het gebrek aan overeenstemming van een verkocht goed en bepaalt de voorwaarden waarin de verkoper moet instaan voor zulk een gebrek, meer bepaald door het vaststellen op twee jaar vanaf de levering van het goed van de termijn tijdens dewelke het opduiken van het gebrek aan overeenstemming de verantwoordelijkheid van de verkoper meebrengt. Zij omschrijft eveneens de rechten die de consument kan doen gelden tegenover de verkoper in geval van gebrek aan overeenstemming, te weten, naast de schadevergoeding, de vervanging of de herstelling van het goed, of bij gebrek daaraan, de vermindering van de prijs of de ontbinding van het contract. Tenslotte voorziet zij in bepaalde basisregels betreffende de waarborgen, dit wil zeggen inzake de contractuele verbintenissen die de verkoper bovenop zijn wettelijke verbintenissen op zich kan nemen, teneinde het dwingende karakter van deze waarborgen te garanderen en een correcte voorlichting van de consument over hun draagwijdte te verzekeren.

RÉSUMÉ

Cet avant-projet de loi transpose dans notre droit la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation.

Cette directive vise à assurer le développement des ventes transfrontalières au sein du marché intérieur en établissant un socle minimal, commun à tous les Etats membres, de droits dont un consommateur peut se prévaloir à l'égard d'un vendeur en cas de défaut de conformité d'un bien qu'il a acheté.

L'avant-projet de loi réalise, pour l'essentiel, la mise en œuvre de cette directive par l'insertion, dans les dispositions du Code civil relatives à la vente, d'une nouvelle section relative aux ventes à des consommateurs, qui consacre les différents principes énoncés par la directive.

Cette nouvelle section du Code civil définit ainsi le défaut de conformité d'un bien vendu et détermine les conditions dans lesquelles le vendeur répond d'un tel défaut, notamment en fixant à deux ans à partir de la délivrance du bien le délai durant lequel l'apparition d'un défaut de conformité entraîne la responsabilité du vendeur. Elle détermine également les droits que le consommateur peut faire valoir vis-à-vis du vendeur en cas de défaut de conformité, à savoir, outre des dommages et intérêts, le remplacement ou la réparation du bien, ou à défaut, la réduction du prix ou la résolution du contrat. Enfin, elle énonce certaines règles de base relatives aux garanties, c'est-à-dire aux engagements contractuels qui peuvent être pris par un vendeur au-delà de ses obligations légales, afin de confirmer le caractère contraignant de ces garanties et d'assurer une information correcte du consommateur quant à leur portée.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES, HEREN,

Het ontwerp van wet dat u ter beraadslaging wordt voorgelegd, strekt ertoe het bepaalde in richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen in onze nationale wetgeving om te zetten.

Die richtlijn voorziet in een minimale, voor alle lidstaten gemeenschappelijke, basis van rechten waarop een consument zich kan beroepen bij de aankoop van een consumptiegoed. Deze minimale harmonisatie van de regels betreffende de verkoop van consumptiegoederen is erop gericht het vertrouwen van de consument te versterken en hem ertoe aan te zetten ten volle te genieten van de interne markt wanneer hij zich in een andere lidstaat dan die waar hij woont goederen aanschafft. Een dergelijke harmonisatie zou in het bijzonder moeten leiden tot de ontwikkeling van de verkoop van consumptiegoederen via de nieuwe communicatietechnologieën.

De minimale harmonisatie die krachtens de richtlijn tot stand wordt gebracht, heeft betrekking op een enkel, essentieel, aspect van de rechten van de consument, namelijk die welke de consument kan doen gelden met betrekking tot de vereisten waaraan het verkochte goed moet voldoen. Deze problematiek is op twee verschillende niveaus geregeld. Het eerste niveau, waarop de richtlijn in hoofdzaak betrekking heeft, betreft de rechten die de consument jegens de verkoper krachtens de wetbepalingen die de verkoop regelen, kan invoeren, los van enig contractueel beding tussen de partijen. Het tweede niveau betreft de rechten die de consument jegens een verkoper of een producent kan doen gelden krachtens een specifieke verbintenis die laatstgenoemden in verband met het verkochte goed hebben aangegaan.

1. Met betrekking tot de wettelijke rechten van de consument heeft de richtlijn hoofdzakelijk tot doel enerzijds het beginsel vast te stellen dat de verkoper een goed moet leveren dat met de overeenkomst in overeenstemming is, en dit beginsel te voorzien van criteria aan de hand waarvan die overeenstemming kan worden beoordeeld, en anderzijds rechten vast te stellen die de consument ten aanzien van de verkoper kan doen gelden ingeval het goed niet conform de overeenkomst is.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES ET MESSIEURS,

Le projet de loi qui est soumis à vos délibérations a pour objet de transposer dans notre législation nationale les dispositions de la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation.

Cette directive établit un socle minimal, commun à tous les États membres, de droits dont un consommateur peut se prévaloir en cas d'achat d'un bien de consommation. Cette harmonisation minimale des règles relatives à la vente de biens de consommation est destinée à renforcer la confiance du consommateur et à l'inciter à profiter au mieux du marché intérieur en effectuant des achats dans d'autres États membres que celui de sa résidence. Une telle harmonisation devrait en particulier permettre d'assurer le développement de la vente de biens de consommation par la voie des nouvelles technologies de communication à distance.

L'harmonisation minimale réalisée par la directive porte sur un seul aspect, essentiel, des droits du consommateur, à savoir les droits que le consommateur peut faire valoir en ce qui concerne les exigences auxquelles doit satisfaire le bien vendu. Cette problématique est elle-même réglementée à deux niveaux différents. Le premier, sur lequel se concentre l'essentiel de la directive, est relatif aux droits dont le consommateur peut se prévaloir à l'égard du vendeur en vertu des dispositions légales régissant la vente, indépendamment de toute stipulation contractuelle entre les parties. Le second est relatif aux droits dont le consommateur peut se prévaloir à l'égard d'un vendeur ou d'un producteur en vertu d'un engagement spécifique pris par ces derniers à propos du bien vendu.

1. En ce qui concerne les droits légaux du consommateur, la directive a essentiellement pour objet, d'une part, d'énoncer le principe selon lequel le vendeur doit délivrer un bien conforme au contrat, en assortissant ce principe de critères permettant d'apprécier cette conformité, d'autre part, de fixer les droits que le consommateur peut faire valoir à l'égard du vendeur en cas de non conformité au contrat du bien.

Deze twee elementen van de richtlijn zijn uitermate vernieuwend in vergelijking met de huidige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de vereisten waaraan het verkochte goed moet voldoen. Zoals men weet zijn die bepalingen gegrond op het onderscheid tussen twee verplichtingen van de verkoper, namelijk de verplichting een zaak die met de overeenkomst in overeenstemming is te leveren en de verplichting de koper te vrijwaren tegen ieder verborgen gebrek van die zaak, met andere woorden tegen ieder abnormaal kenmerk dat de verkochte zaak ongeschikt maakt tot het gebruik waartoe zij bestemd was of, ruimer beschouwd, tegen iedere ongeschiktheid tot dat gebruik, zelfs wanneer de zaak zelf geen enkel gebrek vertoont (louter functioneel begrip van het gebrek erkend door het Hof van Cassatie, inzonderheid in het arrest van 19 juni 1980, Pas., 1980, I, blz. 1295). Men gaat er over het algemeen van uit dat het respectieve toepassingsgebied van deze twee verplichtingen wordt bepaald door de aanvaarding, namelijk door de, uitdrukkelijke of stilzwijgende, erkenning door de koper dat de verkochte zaak in overeenstemming is met de overeenkomst, alsook dat de zaak vrij van zichtbare gebreken is : na de aanvaarding kan wel nog een vordering wegens verborgen gebreken worden ingesteld maar niet wegens gebrek aan overeenstemming.

Die twee verplichtingen van de verkoper zijn voorzien van uiteenlopende sancties. Tegen de niet-nakoming van de verplichting een zaak die met de overeenkomst in overeenstemming is te leveren, kan men, volgens artikel 1610 van het Burgerlijk Wetboek, ingaan met een vordering tot gedwongen uitvoering of tot een vordering tot ontbinding; de gebruiken hebben evenwel twee specifieke sancties inzake verkopen tussen handelaars doen ontstaan, namelijk prijsvermindering en vervanging van het goed. Ontdekt de koper een gebrek, dan heeft hij, volgens artikel 1644 van het Burgerlijk Wetboek, de keuze tussen een vordering tot ontbinding van de verkoop (*actio redhibitoria*) en een vordering tot vermindering van de prijs (*actio aestimatoria*). De toepassing van deze twee groepen van vorderingen is verschillend: vorderingen tot gedwongen tenuitvoerlegging en tot ontbinding verjaren na 10 jaar maar zijn slechts mogelijk zolang de geleverde zaak niet is aanvaard, terwijl vorderingen tot prijsvermindering en tot koopvernietiging binnen een korte tijd moeten zijn ingesteld om ontvankelijk te zijn (artikel 1648 van het Burgerlijk Wetboek).

Zoals gezegd, verschilt het door de richtlijn ingevoerde stelsel van deze bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. De richtlijn maakt geen onderscheid meer tussen de verplichting een zaak die met de overeenkomst in overeenstemming is te leveren en de ver-

Ces deux éléments de la directive se révèlent très innovateurs par rapport aux dispositions actuelles de notre Code civil relatives aux exigences auxquelles doit satisfaire la chose vendue. Comme on le sait, ces dispositions sont fondées sur la distinction entre deux obligations du vendeur : celle de délivrer une chose conforme au contrat et celle de garantir l'acheteur contre tout vice caché de cette chose, c'est-à-dire contre toute caractéristique anormale la rendant impropre à l'usage auquel elle était destinée ou, plus largement, contre toute inaptitude à cet usage même lorsque la chose en elle-même est exempte de toute défectuosité (conception purement fonctionnelle du vice admise par la Cour de Cassation notamment dans son arrêt du 19 juin 1980 (Pas., 1980, I, p. 1295)). Il est généralement admis que le domaine respectif de ces deux obligations est déterminé par l'agrément c'est-à-dire par la reconnaissance, expresse ou tacite, par l'acheteur de la conformité de la chose vendue au contrat ainsi que de l'absence de vice apparent de cette chose : l'agrément a pour effet de clore le recours pour non-conformité au profit de celui fondé sur le vice caché.

Ces deux obligations du vendeur sont assorties de sanctions différentes. L'obligation de délivrer une chose conforme au contrat est, conformément à l'article 1610 du Code civil, sanctionnée par une action en exécution forcée ou une action en résolution ; les usages ont toutefois consacré deux sanctions spécifiques en matière de ventes commerciales, à savoir la réfaction du prix et le remplacement de la chose. Quant à l'obligation de garantir les vices cachés, elle est, en vertu de l'article 1644 du Code civil, sanctionnée par une action rédhibitoire tendant à la résolution de la vente ou par une action estimatoire tendant à obtenir une réduction du prix. Ces deux groupes d'actions se différencient par leurs conditions de mise en œuvre : les actions en exécution forcée et en résolution se prescrivent par 10 ans mais ne sont ouvertes qu'aussi longtemps que la chose délivrée n'a pas été agréée, tandis que les actions estimatoire et rédhibitoire doivent, pour être recevables, être introduites à bref délai (article 1648 du Code civil).

Comme il l'a été dit, le régime mis en place par la directive se différencie de ces dispositions de notre Code civil. La directive abandonne, en effet, la distinction précitée entre l'obligation de délivrer une chose conforme au contrat et celle de garantir les vices ca-

plichting het goed te vrijwaren tegen verborgen gebreken, en omschrijft het geheel van de verplichtingen van verkoper onder de noemer van de enige verplichting een goed te leveren dat met de overeenkomst in overeenstemming is. Er moet wel worden opgemerkt dat de richtlijn niet handelt over de problemen die te maken hebben met het tweede aspect van de verplichting tot vrijwaring door de verkoper zoals die thans is omschreven in het Burgerlijk Wetboek, namelijk de verplichting om de koper te vrijwaren tegen de uitwinning op de verkochte zaak. De bepalingen die deze verplichting regelen (in het bijzonder de artikelen 1626 tot 1640 van het Burgerlijk Wetboek) blijven dus van toepassing op de verkopen die geregeld worden door dit wetsontwerp, zelfs als de toepassing ervan in het kader van de verkoop van consumptiegoederen in beginsel beperkt blijft. Er kan tevens worden gesteld dat die uitbreiding van het begrip verplichting tot levering door de verkoper reeds voorkomt in het Verdrag van Wenen van 11 april 1980 inzake de internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken, dat België bij de wet van 4 september 1996 heeft goedgekeurd en dat ten zijnen opzichte op 1 november 1997 in werking is getreden.

De richtlijn voorziet de - aldus uitgebreide - verplichting van de verkoper tot levering van een overeenstemmend goed van één enkel stelsel van sancties, waarvan sommigen in ons recht niet gekend zijn, en verschilt aldus van ons Burgerlijk Wetboek, dat zoals gezegd voorziet in verschillende sancties, zowel wat de aard als de toepassingsvoorwaarden betreft, voor de verplichting tot levering en de verplichting tot vrijwaring. De richtlijn voorziet inderdaad dat bij gebrek aan overeenstemming de consument, onder bepaalde voorwaarden, het recht heeft van de verkoper hetzij de herstelling of de vervanging van het goed, hetzij een passende prijsvermindering of ontbinding van de koop te eisen. De toepassing van dit sanctiestelsel is onderworpen aan de naleving van voorwaarden, die eveneens eenvormig zijn, en inzonderheid betrekking hebben op de termijn waarbinnen het gebrek aan overeenstemming moet blijken.

2. Het tweede aspect van de door de richtlijn verwezenlijkte harmonisatie heeft zoals gezegd betrekking op de rechten die voor de consument kunnen voortvloeien uit een bijzondere verbintenis van een verkoper of een producent ingeval het goed niet zou beantwoorden aan de in deze verbintenis specifiek opgenomen voorwaarden. De richtlijn, die deze verbintenissen aan geeft met de term «garanties», formuleert ter zake een aantal beginselen teneinde het dwingend karakter van dergelijke verbintenissen te bevestigen en ervoor te zorgen dat aan de consument correcte gegevens worden meegedeeld omtrent hun draagwijdte.

chés, en qualifiant l'ensemble des obligations du vendeur en cette matière sous l'angle de la seule obligation de délivrance d'un bien conforme au contrat. Il faut toutefois relever que la directive ne traite pas des questions liées au second aspect de l'obligation de garantie du vendeur telle qu'elle est actuellement définie par notre Code civil, à savoir l'obligation de garantir l'acheteur contre l'éviction de la chose vendue. Les dispositions réglementant cette obligation (en particulier les articles 1626 à 1640 du Code civil) restent donc applicables aux ventes régies par le présent projet de loi, et ce, même si, dans le contexte de ventes de biens de consommation, leur application restera en principe limitée. On peut également relever que cette conception élargie de l'obligation de délivrance du vendeur est déjà présente dans la Convention de Vienne du 11 avril 1980 sur les contrats de vente internationale de marchandises, que la Belgique a approuvée par la loi du 4 septembre 1996 et qui est entrée en vigueur à son égard le 1er novembre 1997.

La directive assortit l'obligation de délivrance d'un bien conforme du vendeur, ainsi élargie, d'un régime unique de sanctions, dont certaines ne sont pas reconnues par notre droit et elle se différencie donc, par là également, de notre Code civil qui, comme on l'a vu, prévoit des sanctions distinctes, tant dans leur nature que dans leur conditions de mise en œuvre, pour l'obligation de délivrance et pour celle de garantie. La directive prévoit, en effet, qu'en cas de défaut de conformité, le consommateur a, sous certaines conditions, le droit d'exiger du vendeur soit la réparation ou le remplacement du bien, soit une réduction adéquate du prix ou la résolution de la vente. La mise en œuvre de ce régime de sanctions est subordonnée au respect de certaines conditions, elles aussi uniques, relatives notamment au délai dans lequel le défaut de conformité doit apparaître.

2. Comme il l'a été dit, le second aspect de l'harmonisation réalisée par la directive est relatif aux droits pouvant résulter pour le consommateur d'un engagement particulier d'un vendeur ou d'un producteur pour le cas où le bien ne correspondrait pas aux conditions spécifiées dans cet engagement. La directive, qui désigne ces engagements par le terme de «garanties», énonce en cette matière un certain nombre de principes en vue de confirmer le caractère contraignant de tels engagements et d'assurer une information correcte du consommateur quant à leur portée.

Dit wetsontwerp verwezenlijkt hoofdzakelijk de omzetting van het geheel van de bepalingen van de richtlijn door de invoeging, bij de artikelen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de koopovereenkomst en die de verplichtingen van de verkoper vaststellen, van een nieuwe afdeling gewijd aan de verkopen aan consumenten. Deze nieuwe afdeling omschrijft de wettelijke rechten van de consument in geval van gebrek aan overeenstemming en stelt de beginselen vast die op de voormelde «garanties» van toepassing zijn.

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel verduidelijkt in het bijzonder dat dit wetsontwerp een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet regelt. Er werd geen rekening gehouden met de opmerking van de Raad van State dat de in de artikelen 6 en 7 van het ontwerp bepaalde toekenningen van bevoegdheden, die de artikelen 587 en 589 van het Gerechtelijk Wetboek wijzigen teneinde respectievelijk aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel bevoegdheid toe te kennen om uitspraak te doen over de vordering tot staking bedoeld in het wetsontwerp, vallen onder artikel 77 van de Grondwet. De artikelen 6 en 7 van het wetsontwerp vallen niet onder artikel 77 van de Grondwet in de mate dat de artikelen 587 en 589 voorkomen in het derde deel van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de bevoegdheid en niet in het tweede deel betreffende de rechterlijke organisatie.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 1604 van het Burgerlijk Wetboek, dat bepaalt dat «de levering de overdracht van de verkochte zaak in de macht en het bezit van de koper is». Dat artikel volgt op artikel 1603, dat het beginsel formuleert dat de verkoper «twee hoofdverplichtingen heeft, te weten de door hem verkochte zaak te leveren en die te vrijwaren».

Er wordt algemeen aanvaard dat de verplichting tot levering door de verkoper, deze niet enkel ertoe verplicht de zaak te leveren, dit wil zeggen het bezit ervan aan de koper over te dragen, maar eveneens zich ervan te vergewissen dat het geleverde goed overeenstemt met het verkochte goed, hetgeen bijzonder belangrijk is in geval van de verkoop van soortzaken. Het Burgerlijk Wetboek verwijst niet uitdrukkelijk naar het begrip overeenstemming van het geleverde goed en

Le présent projet de loi réalise, pour l'essentiel, la transposition de l'ensemble des dispositions de la directive par l'insertion, au sein des articles du Code civil relatifs au contrat de vente et fixant les obligations du vendeur, d'une nouvelle section consacrée aux ventes à des consommateurs. Cette nouvelle section détermine les droits légaux du consommateur en cas de défaut de conformité et consacre les principes applicables aux «garanties» visées ci-dessus.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article précise notamment que le présent projet règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. Il n'a pas été tenu compte de la remarque du Conseil d'État selon laquelle les attributions de compétence prévues par les articles 6 et 7 du projet, qui modifient les articles 587 et 589 du Code judiciaire afin de donner compétence respectivement au président du tribunal de première instance et au président du tribunal de commerce pour statuer sur l'action en cessation organisée par le projet, relèvent de l'article 77 de la Constitution. Les articles 6 et 7 du projet ne relèvent pas de l'article 77 de la Constitution dans la mesure où les articles 587 et 589 figurent sous la troisième partie du Code judiciaire relative à la compétence et non sous sa deuxième partie relative à l'organisation judiciaire.

Article 2

Cet article modifie l'article 1604 du Code civil qui stipule que «la délivrance est le transport de la chose vendue en la puissance et possession de l'acheteur». Cet article fait suite à l'article 1603 qui énonce le principe selon lequel le vendeur «a deux obligations principales, celle de délivrer et celle de garantir la chose qu'il vend».

Il est admis que l'obligation de délivrance du vendeur n'oblige pas seulement celui-ci à délivrer la chose c'est-à-dire à en transférer la possession à l'acheteur mais également à s'assurer que la chose délivrée est conforme à la chose vendue, ce qui est particulièrement important dans le cas de ventes de choses de genre. Le Code civil ne se réfère pas expressément au concept de conformité de la chose délivrée pas plus, d'ailleurs, qu'à celui d'agrégation, celle-ci délimitant pour

trouwens evenmin naar het begrip aanvaarding, dat nochtans, zoals werd uiteengezet, het toepassingsgebied van de verplichting tot levering ten opzichte van die tot vrijwaring afbakt.

Het is nodig dit punt te verduidelijken gelet op het belang van het concept van «overeenstemming met het contract» in de richtlijn. Artikel 2 van het ontwerp voegt derhalve, vóór het huidige enige lid van artikel 1604 B.W., een lid in dat het beginsel huldigt dat «de verkoper aan de koper een zaak moet leveren die met de overeenkomst in overeenstemming is». De formulering van het nieuwe lid is rechtstreeks gegrond op artikel 2, § 1, van de richtlijn.

Artikel 3

Dit artikel IV voegt in titel VI van Boek III van het Burgerlijk Wetboek, die de bepalingen bevat betreffende de koop, een nieuwe afdeling 4 in met als opschrift «bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten», die plaats neemt in hoofdstuk IV, dat handelt over de verplichtingen van de verkoper.

Deze nieuwe afdeling bevat de artikelen 1649*bis* tot 1649*octies*, die het voornaamste van de omzetting van de richtlijn verwezenlijken. Deze artikelen zullen een na een worden onderzocht. Voordat dit onderzoek wordt begonnen moet wel onderstreept worden dat geen rekening werd gehouden met de opmerking van de Raad van State dat «wanneer een tekst verscheidene artikelen in een zelfde tekst wijzigt of invoegt, er een verschillend artikel voor elk te wijzigen of in te voegen moet gemaakt worden zodat de wetgever de voorgestelde wijzigingen artikel per artikel kan aannemen». De toepassing van de aldus voorgestelde werkwijze zou inderdaad de tekst weinig leesbaar maken. De in dit artikel gebruikte techniek belet de wetgever niet om het wetsontwerp artikel per artikel aan te nemen en ze werd trouwens al regelmatig gebruikt in andere wetten zonder dat de Raad van State hierop kritiek gaf : dit is onder meer het geval met de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, de wet van 29 mei 2000 houdende oprichting van een centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht en collectieve schuldenregeling, alsook tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, of met de wet van 22 augustus 2002 houdende diverse bepalingen betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

tant le champ d'application de l'obligation de délivrance par rapport à celui de l'obligation de garantie, ainsi qu'on l'a vu.

Il importe de clarifier ce point au vu de l'importance du concept de conformité au contrat dans la directive. L'article 2 du projet insère dès lors, avant l'alinéa unique actuel de l'article 1604, un alinéa énonçant le principe selon lequel «le vendeur est tenu de délivrer à l'acheteur une chose conforme au contrat». Le libellé de cet alinéa nouveau est directement inspiré par celui de l'article 2, § 1er de la directive.

Article 3

Cet article insère, dans le titre VI du Livre III du Code civil, qui contient les dispositions relatives au contrat de vente, une nouvelle section 4, intitulée «dispositions relatives aux ventes à des consommateurs», qui prend place au sein du chapitre IV de ce titre, relatif aux obligations du vendeur.

Cette nouvelle section contient les articles 1649*bis* à 1649*octies* qui réalisent l'essentiel de la transposition de la directive. Ces articles seront examinés successivement. Avant d'entamer cet examen, il convient toutefois de souligner qu'il n'a pas été tenu compte de la remarque du Conseil d'État selon laquelle «lorsqu'un texte modifie ou insère plusieurs articles dans un même texte, il faut consacrer un article distinct à chaque article à modifier ou à insérer afin que le législateur puisse voter, article par article, les modifications proposées». Le recours au procédé ainsi proposé rendrait, en effet, le texte peu lisible. La technique employée dans le présent article n'empêche pas le législateur de procéder à un vote article par article sur le projet de loi et elle a, d'ailleurs, déjà été régulièrement utilisée dans d'autres lois sans être critiquée par le Conseil d'État : tel est notamment le cas de la loi du 25 mai 1999 modifiant la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, de la loi du 29 mai 2000 portant création d'un fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession et de règlement collectif de dettes et modifiant certaines dispositions du Code judiciaire, ou encore de la loi du 22 août 2002 portant diverses dispositions relatives à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs.

Artikel 1649bis

Dit artikel zet artikel 1 van de richtlijn om en strekt ertoe enerzijds het toepassingsgebied van de nieuwe afdeling 4 te preciseren en anderzijds verschillende daarin gebruikte begrippen te omschrijven.

Artikel 1649bis verduidelijkt inderdaad in zijn § 1 dat de bepalingen van deze afdeling van toepassing zijn «op de verkopen van consumptiegoederen door een verkoper aan een consument». Om de juiste draagwijdte van die regel te begrijpen, dient men uiteraard te kijken naar de §§ 2 en 3 die er de respectievelijke inhoud van definiëren.

De «consument» wordt omschreven als «iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die geen verband houden met zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit». Dit is een klassieke definitie van de consument, die het criterium van doeleinden die vreemd zijn aan het beroep aanwendt. Dit criterium wordt reeds gebruikt in tal van andere richtlijnen betreffende consumentenbescherming alsook in de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument en in het ontwerp van wet betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

De «verkoper» van zijn kant wordt omschreven «als iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die consumptiegoederen verkoopt in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit». Hier ook kwam het criterium «in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit» reeds voor in vorige richtlijnen betreffende consumentenbescherming en is het reeds gebruikt in het kader van voornoemde wet van 14 juli 1991. Er moet wel opgemerkt worden dat precisering in de richtlijn volgens dewelke de verkoper degene is die verkoopt «uit hoofde van een overeenkomst» niet overgenomen is in het ontwerp omdat de inlassing daarvan in het kader van de artikelen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de verkoop ondubbelzinnig aanduidt dat de verkoper optreedt in het kader van een overeenkomst: het eerste van die artikelen, namelijk artikel 1582, bepaalt inderdaad dat «de koop een overeenkomst is waarbij de ene partij zich verbindt om een zaak te leveren en de andere om daarvoor een prijs te betalen».

Wat dit laatste punt betreft moet worden opgemerkt dat de richtlijn geen definitie van «verkoop» bevat omdat de regeling daarvan aan het nationale recht wordt overgelaten. Artikel 1, § 4, van de richtlijn, die is over-

Article 1649bis

Cet article transpose l'article 1er de la directive et a pour objet, d'une part, de préciser le champ d'application de la nouvelle section 4, d'autre part, de définir divers concepts qui y sont utilisés.

L'article 1649bis précise, en effet, en son § 1er, que les dispositions de cette section sont applicables «aux ventes de biens de consommation par un vendeur à un consommateur». Pour comprendre la portée exacte de cette règle, il y a lieu, bien entendu, de se référer aux §§ 2 et 3 qui en définissent les différents concepts.

Le «consommateur» est défini comme «toute personne physique qui agit à des fins qui n'entrent pas dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale». Il s'agit là d'une définition classique du consommateur, qui utilise le critère des fins étrangères à l'activité professionnelle. Ce critère est déjà utilisé dans de nombreuses autres directives relatives à la protection des consommateurs de même que dans la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur et dans le projet de loi relatif à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Le «vendeur» est défini, quant à lui, comme «toute personne physique ou morale qui vend des biens de consommation dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale». Ici aussi, le critère de l'«activité professionnelle ou commerciale» était déjà présent dans de précédentes directives en matière de protection des consommateurs et a été également utilisé dans le cadre de la loi du 14 juillet 1991 précitée. Il faut toutefois noter que la précision, contenue dans la directive, selon laquelle le vendeur est celui qui vend «en vertu d'un contrat» n'a pas été reprise dans le projet étant donné que l'insertion de ces dispositions dans le cadre des articles du Code civil relatifs à la vente indique sans ambiguïté que le vendeur agit dans le cadre d'un contrat : le premier de ces articles, l'article 1582, énonce, en effet, que «la vente est une convention par laquelle l'un s'oblige à livrer une chose, et l'autre à la payer».

Sur ce dernier point, il faut remarquer que la directive ne contient pas de définition de la «vente», cette question étant abandonnée aux droits nationaux. L'article 1er, § 4 de la directive, qui a été repris au § 3 de

genomen in § 3 van artikel 1649*bis*, verduidelijkt nochtans dat overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen, worden geacht verkoopovereenkomsten te zijn. De redactie van dit artikel lijkt geïnspireerd te zijn door deze van artikel 3, § 1, van het Verdrag van Wenen van 11 april 1980 inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken, waarvan het evenwel niet de precisering overneemt dat het vermoeden niet van toepassing is wanneer de partij die te vervaardigen of voort te brengen roerende zaken bestelt, een wezenlijk deel van de voor de vervaardiging of voortbrenging benodigde grondstoffen moet verschaffen. Men weet dat in het Belgisch recht, indien een toekomstige zaak zoals een te vervaardigen zaak het voorwerp van een verbintenis kan uitmaken (artikel 1130, eerste lid, B.W.), het onderscheid tussen de verkoopovereenkomst en de aannemingsovereenkomst soms delicaat is. De rechtspraak zal de juiste draagwijdte van deze bepaling dienen te omschrijven.

Het «consumptiegoed» wordt omschreven als «iedere roerende lichamelijke zaak» onder voorbehoud van een aantal uitzonderingen die inzonderheid verband houden met verkopen die op rechterlijk gezag geschieden. Onroerende goederen zijn dus uitgesloten van het toepassingsgebied van deze nieuwe regels.

Naast de drie definities van «consument», «verkoper» en «consumptiegoed», die rechtstreeks verband houden met de omschrijving van het toepassingsgebied van de nieuwe in het Burgerlijk Wetboek ingevoegde afdeling 4, bevat artikel 1649*bis* drie andere definities, namelijk die van «producent», «garantie» en «herstelling», die van hun kant verbonden zijn aan een aantal bijzondere aspecten van de in deze afdeling vervatte regels en geen bijzondere commentaar behoeven. Wat betreft de definitie van garantie, dient er nochtans op gewezen te worden dat deze niet de in de richtlijn vervatte precisering bevat dat de garantie bestaat uit een door een verkoper of een producent aangegane verbintenis «zonder bijkomende kosten»: het lijkt inderdaad aangewezen dat de in artikel 1649*septies* vervatte regels betreffende de garanties van toepassing zouden zijn op zowel de gratis aangeboden garanties als op deze welke worden aangeboden tegen een meerkost.

Artikel 1649*ter*

Die bepaling strekt er hoofdzakelijk toe, met betrekking tot de verkopen van consumptiegoederen bedoeld door deze afdeling, de toepassingsvoorwaarden te bepalen van het nieuwe eerste lid van artikel 1604 van

l'article 1649*bis*, précise toutefois que les contrats de fourniture de biens de consommation à fabriquer ou à produire sont réputés être des contrats de vente. Le libellé de cet article semble inspiré de celui de l'article 3, § 1er de la Convention de Vienne du 11 avril 1980 sur les contrats de vente internationale de marchandises, dont il ne reprend toutefois pas la précision selon laquelle la présomption n'est pas applicable lorsque la partie qui commande les marchandises à fabriquer ou à produire, a à fournir une part essentielle des éléments matériels nécessaires à cette fabrication ou production. On sait qu'en droit belge, si la vente peut avoir pour objet une chose future telle une chose à fabriquer (article 1130 C.Civ., al. 1er), la distinction entre le contrat de vente et le contrat d'entreprise est parfois délicate. Il appartiendra à la jurisprudence de déterminer la portée exacte de cette disposition.

Le «bien de consommation» est défini comme «tout objet mobilier corporel» sous réserve de certaines exceptions relatives notamment aux biens vendus par autorité de justice. Les biens immeubles sont donc exclus du champ d'application de ces nouvelles règles.

Outre ces trois définitions du «consommateur», du «vendeur» et du «bien de consommation», qui sont directement liées à la détermination du champ d'application de la nouvelle section 4 introduite dans le Code civil, l'article 1649*bis* contient trois autres définitions, celles du «producteur», de la «garantie» et de la «réparation», qui sont, quant à elles, liées à certains aspects particuliers des règles contenues dans cette section et n'appellent pas de commentaire particulier. Concernant la définition de la garantie, il faut néanmoins relever que celle-ci ne reprend pas la précision, contenue dans la directive, selon laquelle la garantie consiste en un engagement d'un vendeur ou d'un producteur «donné sans supplément de coût»: il semble, en effet, opportun que les règles énoncées par l'article 1649*septies* à propos des garanties soient applicables tant aux garanties offertes gratuitement qu'à celles offertes moyennant un supplément de coût.

Article 1649*ter*

Cette disposition a pour objet essentiel de déterminer, à l'égard des ventes de biens de consommation visées par la présente section, les conditions d'application du nouvel alinéa 1er de l'article 1604 du Code

het Burgerlijk Wetboek, zoals het door artikel 2 van dit ontwerp wordt ingevoegd en naar luid waarvan «de verkoper aan de koper een zaak die met de overeenkomst in overeenstemming is moet leveren». Het is belangrijk te onderstrepen dat de aldus aangebrachte preciseringen slechts betrekking hebben op de overeenstemming als zodanig van het geleverde goed en dus niet slaan op de andere aspecten van de verplichting tot levering van de verkoper, zoals de plaats en het tijdstip van de levering, of nog het recht van de verkoper om aan de koper de exceptie van niet-uitvoering tegen te werpen, die volledig geregeld blijven door de artikelen 1604 tot 1624 betreffende de verplichting tot levering.

Artikel 1649ter bepaalt in zijn § 1 vier voorwaarden waaraan het door de verkoper geleverde consumptiegoed verplicht moet voldoen, bij gebreke waarvan het geleverde goed zal geacht worden niet in overeenstemming met de overeenkomst te zijn.

Het is belangrijk te noteren dat de richtlijn die vier voorwaarden als grondslag van een weerlegbaar vermoeden van overeenstemming met de overeenkomst beschouwt, daar het consumptiegoed wordt geacht in overeenstemming met de overeenkomst te zijn wanneer het aan die vereisten voldoet. De achtste considerans verduidelijkt evenwel dat «wanneer specifieke bedingen in de overeenkomst ontbreken of de minimumclausule van toepassing is [te weten artikel 8, § 2, van de richtlijn waarin aan de lidstaten de mogelijkheid wordt geboden om voorschriften vast te stellen waarin aan de consument een hogere graad van bescherming wordt gewaarborgd], de elementen waaruit dit vermoeden bestaat mogen worden gebruikt om het gebrek aan overeenstemming van de goederen met de overeenkomst vast te stellen». Naar het voorbeeld van artikel 35 van voornoemd Verdrag van Wenen van 11 april 1980, maakt het wetsontwerp van die mogelijkheid gebruik door die vier voorwaarden als grondslag te maken van een vermoeden waarvan de partijen in hun overeenkomst niet mogen afwijken en naar luid waarvan het consumptiegoed wordt geacht niet in overeenstemming te zijn met de overeenkomst wanneer het niet aan die voorwaarden voldoet. De consumentenbescherming wordt zodoende versterkt, zonder dat de ter zake vereiste soepelheid in het gedrang komt, zoals hierna wordt toegelicht. Aldus, van zodra de consument zal bewijzen dat het goed niet beantwoordt aan één van de vier voorwaarden, zal het goed geacht worden niet in overeenstemming te zijn, rekening houdend welteverstaan met het feit dat, zoals overweging 8 van de richtlijn preciseert, een bepaald element in de omstandigheden van het geval duidelijk

civil, tel qu'inséré par l'article 2 du présent projet et aux termes duquel «le vendeur est tenu de délivrer à l'acheteur une chose conforme au contrat». Il est important de souligner que les précisions ainsi apportées ne sont relatives qu'à la conformité du bien délivré proprement dite et ne concernent donc pas les autres aspects de l'obligation de délivrance du vendeur, tels le lieu et le moment de la délivrance, ou encore le droit du vendeur d'opposer à l'acheteur l'exception d'inexécution, qui demeurent intégralement régis par les articles 1604 à 1624 relatifs à l'obligation de délivrance.

L'article 1649ter énonce, en son § 1er, quatre exigences auxquelles doit obligatoirement satisfaire le bien de consommation délivré par le vendeur, à défaut de quoi le bien délivré sera réputé ne pas être conforme au contrat.

Il est important de noter que la directive envisage ces quatre exigences en tant que fondement d'une présomption réfragable de conformité au contrat, le bien de consommation étant présumé conforme au contrat lorsqu'il satisfait auxdites exigences. Le huitième considérant précise toutefois qu'«en l'absence de clauses contractuelles spécifiques de même qu'en cas d'application de la clause de protection minimale [c'est-à-dire de l'article 8, § 2 de la directive qui autorise les États membres à adopter des dispositions assurant un niveau de protection plus élevé au consommateur], les éléments mentionnés dans la présomption peuvent être utilisés pour déterminer le défaut de conformité du bien par rapport au contrat». S'inspirant du libellé de l'article 35 de la Convention précitée de Vienne du 11 avril 1980, le projet de loi fait usage de cette faculté en posant les quatre exigences comme fondement d'une présomption à laquelle les parties ne peuvent déroger dans leur convention et aux termes de laquelle le bien de consommation est présumé ne pas être conforme au contrat lorsqu'il ne répond pas à ces exigences. La protection du consommateur s'en trouve ainsi renforcée, sans que soit compromise la souplesse nécessaire en cette matière, comme il le sera expliqué ci-après. Ainsi donc, dès lors que le consommateur prouvera que le bien ne répond pas à l'une des quatre exigences, le bien sera réputé non conforme, compte tenu, bien entendu, du fait que, comme le précise le considérant 8 de la directive, les circonstances de l'affaire peuvent rendre un élément particulier manifestement inadéquat : ainsi, si le consommateur n'a pas recherché un usage spécial du bien, il est clair que l'exigence selon laquelle le bien doit être « propre à

niet van toepassing kan zijn : aldus, indien de consument geen bijzonder gebruik van het goed heeft nagestreefd, is het duidelijk dat de voorwaarde volgens dewelke het goed moet «geschikt voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik» zijn, niet van toepassing zal zijn.

Sommige van die voorwaarden zijn reeds gekend in ons recht.

Dit is het geval voor de in § 1, punt a), voorziene voorwaarde dat het goed moet beantwoorden aan de door de verkoper gegeven beschrijving en de eigenschappen moet bezitten van het aan de consument getoonde monster.

Hetzelfde geldt met betrekking tot de voorwaarde dat het goed «de kwaliteit en prestaties moet bieden die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van de goederen en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij de reclame en de etikettering» (punt d van § 1). Het criterium van de normale kwaliteit en prestaties van een goed van dezelfde soort staat inderdaad tamelijk dichtbij de regel in het Belgische recht volgens dewelke «indien de verschuldigde zaak alleen is bepaald ten aanzien van haar soort, is de schuldenaar, om zich van de schuld te bevrijden, niet verplicht de beste soort te geven; doch mag hij ook niet de slechtste aanbieden» (artikel 1246 van het Burg. Wetb.). Er moet worden opgemerkt dat de verwijzing naar een goed van dezelfde soort «gelet op de aard van het goed» de mogelijkheid biedt dit criterium op een soepele en gepaste wijze toe te passen in functie van de soort van het betrokken goed, hetgeen de achtste considerans van de richtlijn expliciteert door te stellen dat «de kwaliteit en de prestaties die de consument redelijkerwijs mag verwachten, onder andere afhankelijk zijn van de vraag of de goederen nieuw dan wel tweedehands zijn». De verwijzing naar de publiekelijk gedane mededelingen van de verkoper of de producent biedt met name de mogelijkheid de contractuele waarde van de reclame te bevestigen. Overeenkomstig § 2 van artikel 1649ter zal de verkoper echter niet gebonden zijn door zijn mededelingen indien hij aantoont dat ze hem niet bekend waren en hem redelijkerwijs niet bekend konden zijn, of wanneer deze mededelingen op het tijdstip van de sluiting van de overeenkomst waren rechtgezet of nog wanneer ze de beslissing tot aankoop door de koper niet konden beïnvloeden.

De twee andere voorwaarden houden verband met het gebruik van het goed. De eerste voorwaarde preci-

tout usage spécial recherché par le consommateur » ne sera pas applicable.

Certaines des quatre exigences précitées sont déjà connues dans notre droit.

Il en va ainsi de l'exigence, prévue au point a) du § 1er, selon laquelle le bien doit correspondre à la description donnée par le vendeur et posséder les qualités de l'échantillon présenté au consommateur.

Il en va de même en ce qui concerne l'exigence selon laquelle le bien doit présenter « la qualité et les prestations habituelles d'un bien de même type auxquelles le consommateur peut raisonnablement s'attendre, eu égard à la nature du bien et, le cas échéant, compte tenu des déclarations publiques faites sur les caractéristiques concrètes du bien par le vendeur, par le producteur ou par son représentant, notamment dans la publicité ou l'étiquetage » (point d du § 1er). Le critère de la qualité et des prestations habituelles d'un bien de même type semble, en effet, assez proche de la règle du droit belge selon laquelle « si la dette est d'une chose qui ne soit déterminée que par son espèce, le débiteur ne sera pas tenu, pour être libéré, de la donner de la meilleure espèce ; mais il ne pourra l'offrir de la plus mauvaise » (article 1246 C. civ.). Il faut remarquer que la référence à un bien du même type « eu égard à la nature du bien » permet d'assurer une application souple et appropriée de ce critère en fonction du type de bien concerné, ce qu'explicite le huitième considérant de la directive en énonçant que « la qualité et les prestations auxquelles le consommateur peut raisonnablement s'attendre dépendront, entre autres, du fait que le bien est neuf ou d'occasion ». La référence aux déclarations publiques du vendeur ou du producteur permet, quant à elle, de confirmer notamment la valeur contractuelle de la publicité. Conformément au § 2 de l'article 1649ter, le vendeur pourra toutefois ne pas être lié par ces déclarations s'il démontre qu'il ne les connaissait pas et n'était pas raisonnablement en mesure de les connaître, ou lorsque ces déclarations avaient été rectifiées lors de la conclusion du contrat ou encore, lorsqu'elles n'ont pas pu influencer la décision de l'acheteur.

Les deux autres exigences sont relatives à l'usage du bien. La première précise que le bien doit être pro-

seert dat het goed moet geschikt zijn voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik dat de verkoper heeft aanvaard (§ 1, punt b), terwijl de tweede bepaalt dat het goed moet geschikt voor de gebruiken waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen (§ 1, punt c). Zelfs indien de ongeschiktheid van een goed voor het gebruik waarvoor het bestemd is, in het Belgische recht gewoonlijk wordt onderzocht uit het oogpunt van het verborgen gebrek (artikel 1641 van het Burg. Wetboek), lijkt door een deel van de rechtspraak en van de rechtsleer te zijn aanvaard dat een dergelijke ongeschiktheid, ten minste indien zij louter functioneel is en niet voortvloeit uit een structurele anomalie, eveneens kan worden omschreven vanuit de invalshoek van gebrek aan overeenstemming, en dat slechts door het feit van de aanvaarding waartoe de koper moet overgaan (en die zoals gezegd de vordering wegens gebrek aan overeenstemming afsluit) deze aanvaarding vaker zal worden geanalyseerd als verborgen gebrek. Zoals reeds gezegd is en bij de bespreking van artikel 1649*quater* uitgebreider zal aan bod komen, kiest de richtlijn voor een ruimer concept van het toepassingsgebied van de verplichting een goed te leveren dat met de overeenkomst in overeenstemming is: het is op grond van die benadering dat artikel 1649*ter*, § 1, iedere ongeschiktheid van de zaak voor het gebruik waarvoor ze bestemd is, bekijkt vanuit het oogpunt van enkel en alleen het gebrek aan overeenstemming. Natuurlijk mag een dergelijke ongeschiktheid niet verward worden met de normale eenvoudige slijtage die kan voortvloeien uit het gebruik van het goed, zoals de normale slijtage die volgt uit het gebruik van een autovoertuig.

Terwijl de §§ 1 en 2 van artikel 1649*ter* aldus een aantal criteria hebben vastgesteld waardoor het gebrek aan overeenstemming kan worden gedefinieerd, brengen de §§ 3 en 4 aan dit concept twee belangrijke verduidelijkingen aan.

Paragraaf 3 preciseert dat het gebrek aan overeenstemming geacht wordt niet te bestaan als, op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst, de consument het gebrek kende of het redelijkerwijs moest kennen, of als het gebrek aan overeenstemming zijn oorsprong vindt in het door de consument geleverde materiaal. Die regel ligt de lijn van inzonderheid artikel 1642 van het Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk «de verkoper niet moet instaan voor de gebreken die zichtbaar zijn en die de koper zelf heeft kunnen waarnemen»; het lijkt trouwens nogal logisch dat een goed niet geacht kan worden niet in overeenstemming te zijn met de overeenkomst om de enkele reden dat het een «gebrek» vertoont dat de consument op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst kende, omdat in

pre à tout usage spécial recherché par le consommateur et accepté par le vendeur (§1er, point b), tandis que la seconde prévoit que le bien doit être propre aux usages auxquels servent habituellement les biens du même type (§ 1er, point c). Même si l'inaptitude de la chose à servir à l'usage auquel elle est destinée est plus généralement examinée, en droit belge, sous l'angle du vice caché (article 1641 C. civ.), il semble admis par une partie de la jurisprudence et de la doctrine qu'une telle inaptitude, à tout le moins lorsqu'elle est purement fonctionnelle et ne résulte pas d'une anomalie structurelle, peut également être qualifiée sous l'angle du défaut de conformité, et que ce n'est que par l'effet de l'agrégation à laquelle est tenu de procéder l'acheteur (et qui, comme on l'a vu, clôt le recours pour défaut de conformité) que cette inaptitude sera plus fréquemment analysée en tant que vice caché. Comme on l'a déjà vu, et ainsi qu'il sera plus longuement expliqué sous le commentaire de l'article 1649*quater*, la directive opte pour une conception élargie du domaine de l'obligation de délivrance d'un bien conforme au contrat : c'est sur base de cette approche que l'article 1649*ter*, § 1er envisage sous l'angle du seul défaut de conformité toute inaptitude de la chose à l'usage auquel elle est destinée. Bien entendu, une telle inaptitude ne peut se confondre avec la simple usure normale pouvant résulter de l'utilisation du bien, telle l'usure normale résultant de l'utilisation d'un véhicule automobile.

Les §§ 1er et 2 de l'article 1649*ter* ayant ainsi déterminé un certain nombre de critères permettant de définir le défaut de conformité, ses §§ 3 et 4 apportent deux précisions importantes par rapport à ce concept.

Le § 3 précise que le défaut de conformité est réputé ne pas exister si, au moment de la conclusion du contrat, le consommateur connaissait ce défaut ou ne pouvait raisonnablement l'ignorer, ou si le défaut de conformité a son origine dans les matériaux fournis par le consommateur. Cette règle s'inscrit dans la lignée notamment de l'article 1642 du Code civil aux termes duquel «le vendeur n'est pas tenu des vices apparents et dont l'acheteur a pu se convaincre lui-même» ; il semble d'ailleurs assez logique qu'un bien ne puisse être considéré comme non conforme au contrat au seul motif qu'il est affecté d'un «défaut» que le consommateur connaissait au moment de conclure le contrat puisqu'en réalité, dans cette hypothèse, le contrat paraît devoir être analysé comme ayant porté sur le bien dans

werkelijkheid, in dat geval, de overeenkomst lijkt te moeten worden beschouwd als betrekking hebbend op het goed in die toestand, dus aangetast door een gebrek. De uitsluiting van het gebrek aan overeenstemming die haar oorsprong vindt in de door de consument geleverde materialen, lijkt eveneens logisch en dient in verband te worden gebracht met artikel 1649*bis*, § 3, dat zoals gezegd bepaalt dat overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen worden geacht verkoopovereenkomsten te zijn voor de toepassing van de onderhavige regels.

Wat betreft § 4 van artikel 1649*ter*, stelt deze met «gebrek aan overeenstemming van het goed» gelijk, ieder gebrek tengevolge van een verkeerde installatie van het goed, hetzij wanneer de installatie deel uitmaakt van de verkoopovereenkomst van het goed en door de verkoper is uitgevoerd of onder zijn verantwoordelijkheid, hetzij wanneer het goed, waarvan het de bedoeling is dat het door de consument wordt geïnstalleerd, inderdaad door de consument is geïnstalleerd en dat de gebrekkige installatie te wijten is aan een foutieve montagehandleiding. Deze regel kan, in zijn eerste deel, ook in verband gebracht worden met artikel 1649*bis*, § 3, in de mate dat hij tot gevolg heeft om aan het stelsel van de verkoop, wat betreft de verantwoordelijkheid van de verkoper voor de conformiteitsgebreken, het leveren van een prestatie te onttrekken, in casu het verrichten van de installatie van het verkochte goed.

Artikel 1649*quater*

Indien zoals gezegd de beoordelingscriteria van het gebrek aan overeenstemming omschreven in artikel 1649*ter* niet fundamenteel lijken te verschillen van die welke reeds zijn weerhouden door ons Burgerlijk Wetboek, is artikel 1649*quater* echter, net zoals artikel 1649*quinquies*, een radicaal innoverende bepaling in ons recht : artikel 1649*quater* omdat het de, reeds vermelde, uitbreiding verwezenlijkt van het toepassingsgebied van de verplichting een goed te leveren dat met de overeenkomst in overeenstemming is, artikel 1649*quinquies* omdat het de niet-nakoming van deze aldus uitgebreide verplichting voorziet van één enkel stelsel van sancties waarvan sommige niet zijn erkend door de huidige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

Het thans besproken artikel 1649*quater* bevat in zijn § 1, eerste lid, het principe dat «de verkoper jegens de consument aansprakelijk is voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering». Deze

cet état, c'est-à-dire affecté d'un défaut. L'exclusion du défaut de conformité ayant son origine dans les matériaux fournis par le consommateur semble elle aussi logique et est à mettre en relation avec l'article 1649*bis*, § 3 qui prévoit, comme il l'a été dit, que les contrats de fourniture de biens de consommation à fabriquer ou à produire sont réputés être des contrats de vente pour l'application des présentes règles.

Quant au § 4 de l'article 1649*ter*, il assimile au défaut de conformité du bien tout défaut résultant d'une mauvaise installation du bien, soit lorsque l'installation fait partie du contrat de vente du bien et a été effectuée par le vendeur ou sous sa responsabilité, soit lorsque le bien, destiné à l'installation par le consommateur, est installé par lui et que le montage défectueux est dû à une erreur des instructions de montage. Cette règle peut, dans sa première branche, être également mise en relation avec l'article 1649*bis*, § 3 dans la mesure où elle a pour effet de soumettre au régime de la vente, en ce qui concerne la responsabilité du vendeur pour les défauts de conformité, la prestation d'un service, en l'occurrence la prestation par le vendeur d'un service d'installation du bien vendu.

Article 1649*quater*

Si, comme il l'a été dit, les critères d'appréciation du défaut de conformité énoncés dans l'article 1649*ter* apparaissent comme n'étant pas fondamentalement différents de ceux qui sont déjà retenus par notre Code civil, l'article 1649*quater* constitue, au contraire, comme l'article 1649*quinquies*, une disposition radicalement innovatrice par rapport à notre droit : l'article 1649*quater*, parce qu'il réalise l'élargissement, déjà évoqué, du champ d'application de l'obligation de délivrance d'un bien conforme au contrat, l'article 1649*quinquies*, parce qu'il assortit cette obligation ainsi élargie d'un régime unique de sanctions dont certaines ne sont pas reconues par les dispositions actuelles du Code civil.

L'article 1649*quater*, qui est à présent examiné, énonce, en son § 1er, alinéa 1er, le principe selon lequel «le vendeur répond vis-à-vis du consommateur de tout défaut de conformité qui existe lors de la délivrance du bien et qui apparaît dans un délai de deux ans à compter de celle-ci». Cette disposition, qui est directement

bepaling, die rechtstreeks gegrond op de artikelen 3, § 1, en 5, § 1, van de richtlijn, vormt duidelijk een breuk met ons huidig recht op het vlak van verkoop, dat als corollarium van de verplichting van de verkoper om een met de overeenkomst conforme zaak te leveren, voor de koper voorziet in de verplichting om deze levering te aanvaarden, in principe op het ogenblik dat zij plaats heeft, en deze aanvaarding heeft inzonderheid zoals gezegd tot gevolg dat de vordering van de koper wegens niet-overeenstemming van de geleverde zaak wordt afgesloten ten voordele van de vordering wegens verborgen gebrek, volgens de voorwaarden eigen aan deze vordering. Door te bepalen dat de verkoper aansprakelijk is voor ieder gebrek aan overeenstemming «dat zich manifesteert» binnen een termijn van twee jaar vanaf de levering, drukt artikel 1649*quater*, § 1, duidelijk de idee uit dat de vordering gegrond op de verplichting van de verkoper een goed te leveren dat met de overeenkomst in overeenstemming is, voortaan niet meer beperkt is tot het gebrek dat bij de levering zichtbaar is dat het eveneens betrekking heeft op het gebrek dat zich slechts daarna manifesteert.

Aangezien het toepassingsgebied van de verplichting om een met de overeenkomst conform goed te leveren op die wijze in de tijd wordt uitgebreid, wordt het beroep op het concept van vrijwaring tegen verborgen gebreken zinloos: elk gebrek is voortaan een gebrek aan overeenstemming, ongeacht het tijdstip waarop het zich manifesteert, voor zover natuurlijk dit tijdstip zich situeert vóór het verstrijken van de termijn van twee jaar bepaald in deze § 1 van artikel 1649*quater*. De § 5 van hetzelfde artikel trekt daaruit het logische gevolg door te stellen dat de bepalingen betreffende de vrijwaring voor verborgen gebreken niet van toepassing zijn op de door deze afdeling geregelde verkopen. De verkoper staat dus in voor een gebrek aan overeenstemming gedurende een termijn van twee jaar vanaf de levering van het goed: na verloop van deze termijn, is hij niet aansprakelijk aangezien de verplichting van de waarborg voor verborgen gebreken niet van toepassing is.

Wat dit laatste punt betreft moet opgemerkt worden dat de Raad van State zich afvraagt of de afschaffing van de vrijwaring voor verborgen gebreken na het einde van de nieuwe waarborg van twee jaren geen verschil van behandeling tegenover het gemeen recht uitmaakt, dat op grond van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zou kunnen aangevochten worden, en daarom erop aandringt om deze differentiëring beter te verantwoorden. Er moet in dit verband onderstreept worden dat de toepassingsvoorwaarden van het regime van het gemeen recht niet hetzelfde niveau van nauwkeurigheid hebben als die van het door dit ontwerp ingestelde re-

fondée sur les articles 3, § 1er et 5, § 1er de la directive, est clairement en rupture par rapport à notre droit actuel de la vente qui prévoit, comme corollaire à l'obligation du vendeur de délivrer une chose conforme au contrat, l'obligation pour l'acheteur d'agréer cette délivrance, en principe au moment où elle se produit, cette agrégation ayant notamment pour effet, comme on l'a dit, de clore le recours de l'acheteur pour non-conformité de la chose délivrée au profit de celui fondé sur le vice caché, selon les conditions propres à ce recours. En stipulant que le vendeur répond de tout défaut de conformité «qui apparaît» dans un délai de deux ans à compter de la délivrance, l'article 1649*quater*, § 1er, exprime clairement l'idée que le recours fondé sur l'obligation du vendeur de délivrer un bien conforme au contrat n'est, désormais, plus limité au défaut apparent lors de la délivrance mais couvre également le défaut qui ne se manifeste qu'après ce moment.

Le domaine de l'obligation de délivrance d'un bien conforme au contrat se voyant ainsi prolongé dans le temps, le recours au concept de garantie des défauts cachés devient sans objet : désormais, tout défaut est un défaut de conformité, quel que soit le moment auquel il apparaît, pour autant, bien entendu, que ce moment se situe avant l'expiration du délai de deux ans fixé dans ce § 1er de l'article 1649*quater*. Le § 5 du même article en tire dès lors la conséquence logique en stipulant que les dispositions relatives à la garantie des vices cachés ne sont pas applicables aux ventes régies par la présente section. Le vendeur répond donc d'un défaut de conformité pendant un délai de deux ans à compter de la délivrance du bien : au-delà de ce délai, sa responsabilité n'est pas engagée, l'obligation de garantie des vices cachés n'étant pas applicable.

Sur ce dernier point, il y a lieu de noter que le Conseil d'État se demande si le fait de supprimer la garantie des vices cachés après que la nouvelle garantie de deux ans ait pris fin ne constitue pas une différence de traitement, par rapport au droit commun, qui pourrait être critiquée sur le fondement des articles 10 et 11 de la Constitution, et appelle, dès lors, à une meilleure justification de cette différenciation. Il faut souligner, à cet égard, que les conditions de mise en œuvre du régime de droit commun ne possèdent pas le même niveau de précision que celles relatives au régime introduit par le projet. Si ce dernier établit, en effet, clai-

gime. Terwijl die laatste regime inderdaad een termijn van twee jaren vanaf de levering instelt waarbinnen het gebrek moet zich manifesteren om door de consument te kunnen ingeroepen worden alsmede een verjarings-termijn van één jaar waarbinnen de consument in rechte moet optreden, voorziet de huidige regime van de vrijwaring voor verborgen gebreken, zoals bepaald in artikelen 1641 tot 1649 van Burgerlijk Wetboek, voorziet alléén erin dat de rechtsvordering op grond van verborgen gebreken door de koper «binnen een korte tijd, al naar de aard van de koopvernietigende gebreken en de gebruiken van de plaats waar de koop gesloten is» moet worden ingesteld (artikel 1648 Burgerlijk Wetboek). Het gaat daar over een «soort verjaringstermijn» dat nochtans van een echte verjaringstermijn verschilt door het feit dat noch zijn beginpunt, noch zijn duur door de wet worden bepaald (S. STIJNS, I. SAMOY, *Le nouveau droit de la vente : la transposition en droit belge de la directive européenne sur la vente des biens de consommation*, T.B.B.R., 2003, bldz. 20). Er wordt inderdaad in het algemeen aangenomen dat deze korte tijd, niet alléén wat de duur maar evenééns wat het beginpunt ervan betreft, door de rechter op soevereine wijze worden beoordeeld (zie A. VAN OEVELEN, *Koop-Verkoopverrichtingen*, in «Recht voor de onderneming», 1996, éd. Kluwer, bldz. IV.13-42 en 43; S. STIJNS, I. SAMOY, op. cit., bldz. 20) : naargelang het geval begint het korte tijd te lopen vanaf de dag van de verkoop, van de levering, van het in gebruik nemen van de zaak of van het ontdekken van het gebrek (V. PIRSON, *Les sanctions de la garantie des vices cachés en matière de vente*, R.G.D.C., 2001, bldz. 422). In ieder geval staat het vast dat wat ook het vertrekpunt van korte tijd is, de vordering niet onbepaald in de tijd vanaf het ogenblik van de levering van de verkochte zaak door de koper kan ingesteld worden aangezien de termijn waarbinnen de koper een verborgen gebrek mag inroepen aan de appreciatie van de rechter is overgelaten. Deze korte samenvatting van het gemeen recht inzake de vrijwaring voor verborgen gebreken laat toe vast te stellen dat, alhoewel dit regime onbetwistbaar van het door dit wetsontwerp ingestelde regime verschilt, niet zomaar kan gezegd worden dat het gunstiger is voor de koper is en dat derhalve het door dit wetsontwerp ingestelde regime een discriminatie tegenover de consument zou scheppen. Inderdaad, terwijl de nieuwe regime duidelijk à l'intention van de consument de termijnen bepaalt waarbinnen deze een gebrek aan overeenstemming mag inroepen, het gemeen recht laat die vraag volledig aan de beoordeling van de rechter, waardoor elke vergelijking tussen die twee regimes onzeker is.

rement un délai de deux ans à partir de la délivrance endéans lequel le défaut doit s'être manifesté pour pouvoir être invoqué par le consommateur et un délai de prescription d'un an endéans lequel le consommateur doit agir en justice, le régime actuel de la garantie des vices cachés, tel qu'il résulte des articles 1641 à 1649 du Code civil, prévoit seulement que l'action résultant des vices cachés doit être intentée par l'acheteur «dans un bref délai, suivant la nature des vices rédhibitoires, et l'usage du lieu où la vente a été faite» (article 1648 C. Civ.). Il s'agit là d'une sorte de délai de prescription qui se distingue toutefois d'un véritable délai de prescription en ce que ni son point de départ, ni sa durée ne sont déterminés par la loi (S. STIJNS, I. SAMOY, *Le nouveau droit de la vente : la transposition en droit belge de la directive européenne sur la vente des biens de consommation*, R.G.D.C.B., 2003, p. 20). Il est, en effet, généralement considéré que ce bref délai est apprécié souverainement par le juge du fond, non seulement pour ce qui est de sa durée mais également en ce qui concerne son point de départ (voir A. VAN OEVELEN, *Koop-Verkoopverrichtingen*, in «Recht voor de onderneming », 1996, éd. Kluwer, p. IV.13-42 et 43 ; S. STIJNS, I. SAMOY, op. cit., p. 20) : selon les cas, le bref délai commence à courir à compter du jour de la vente, de la livraison, de la mise en usage de la chose, ou encore de la découverte du vice (V. PIRSON, *Les sanctions de la garantie des vices cachés en matière de vente*, R.G.D.C., 2001, p. 422). En toute hypothèse, il est constant que, quel que soit le point de départ du bref délai, l'action ne pourra pas être intentée par l'acheteur sans limite de temps par rapport au moment de la délivrance du bien vendu, le délai endéans lequel l'acheteur peut se prévaloir d'un défaut caché étant abandonné à l'appréciation du juge. Ce bref rappel du régime de droit commun de la garantie des vices cachés permet de constater que, si ce régime diffère incontestablement de celui introduit par le présent projet, il serait toutefois aléatoire de considérer qu'il est, par nature, plus favorable à l'acheteur et que dès lors, le régime introduit par le présent projet créerait une discrimination à l'encontre du consommateur. En effet, tandis que le nouveau régime fixe clairement à l'intention du consommateur les délais endéans lesquels celui-ci peut se prévaloir d'un défaut de conformité, le régime de droit commun abandonne entièrement cette question à l'appréciation du juge, ce qui rend incertaine toute comparaison entre ces deux régimes.

Paragraaf 1 van artikel 1649*quater* verduidelijkt overigens, in het tweede lid, dat de hierbovenvermelde termijn van twee jaar wordt opgeschort tijdens de periode vereist voor de herstelling of de vervanging van het goed of in geval van onderhandelingen tussen de verkoper en de consument met het oog op een minnelijke schikking. Er wordt aldus gebruik gemaakt van een in overweging 18 van de richtlijn voorziene optie. Deze zelfde § 1 verduidelijkt eveneens, in het derde lid, dat in geval van tweedehandsgoederen, die termijn van twee jaar bij akkoord tussen de verkoper en de consument kan herleid worden zonder dat deze termijn korter mag zijn dan één jaar. Er wordt aldus gebruik gemaakt van de mogelijkheid die aan de lidstaten wordt geboden door artikel 7, § 1, tweede lid, van de richtlijn.

Zoals § 2 van artikel 1649*quater* preciseert, kunnen de partijen voorzien in de verplichting voor de consument de verkoper op de hoogte te brengen van het gebrek aan overeenstemming binnen een termijn van tenminste twee maanden vanaf de dag waarop hij het heeft vastgesteld. Deze regel is ingegeven door de mogelijkheid geboden door artikel 5, § 2, van de richtlijn om te «bepalen dat de consument zijn rechten niet kan uitoefenen dan wanneer hij de verkoper binnen een termijn van twee maanden na de datum waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, hiervan op de hoogte heeft gebracht».

Artikel 1649*quater*, § 3, preciseert overigens dat de rechtsvordering van de consument verjaart na verloop van één jaar vanaf de dag waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, «zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar bedoeld in § 1 mag verstrijken». Deze laatste precisering is conform aan het voorschrift van artikel 5, § 2, van de richtlijn dat bepaalt dat indien voor de uitoefening van de consumentenrechten in de nationale wetgeving een verjaringstermijn geldt, deze niet kan verstrijken binnen een periode van twee jaar vanaf de aflevering. Er dient opgemerkt te worden dat desgevallend deze termijn van twee jaar zal verlengd worden overeenkomstig het tweede lid van § 1 van artikel 1649*quater*.

Ten slotte, teneinde de toepassing van het in § 1, eerste lid, gestelde principe van de aansprakelijkheid van de verkoper te vergemakkelijken, voorziet § 4 van artikel 1649*quater* in het weerlegbaar vermoeden dat een gebrek aan overeenstemming dat zich manifesteert binnen een termijn van zes maanden vanaf de levering van het goed, wordt geacht te bestaan op het tijdstip van deze levering, «tenzij dit vermoeden onverenigbaar is met de aard van de goederen of met de aard van het gebrek aan overeenstemming». Deze laat-

Le § 1er de l'article 1649*quater* précise, par ailleurs, en son alinéa 2, que le délai précité de deux ans est suspendu pendant le temps nécessaire à la réparation ou au remplacement du bien, ou en cas de négociations entre le vendeur et le consommateur en vue d'un accord amiable. Il est ainsi fait usage d'une option prévue au considérant n°18 de la directive. Ce même § 1er précise également, en son alinéa 3, que, dans le cas des biens d'occasion, ledit délai de deux ans peut être réduit par un accord entre le vendeur et le consommateur sans que le délai ainsi réduit puisse être inférieur à un an. Il est ainsi fait usage de la faculté offerte aux États membres par l'article 7, § 1er, alinéa 2 de la directive.

Comme le précise le § 2 de l'article 1649*quater*, les parties peuvent prévoir l'obligation pour le consommateur d'informer le vendeur du défaut de conformité dans un délai d'au moins deux mois à compter du jour où il l'a constaté. Cette règle s'inspire de la faculté offerte aux États membres par l'article 5, § 2 de la directive de «prévoir que le consommateur, pour bénéficier de ses droits, doit informer le vendeur du défaut de conformité dans un délai de deux mois à compter de la date à laquelle il l'a constaté».

L'article 1649*quater*, § 3, précise, par ailleurs, que l'action du consommateur se prescrit dans un délai d'un an à compter du jour où il a constaté le défaut de conformité, «sans que ce délai puisse expirer avant la fin du délai de deux ans prévu au § 1er». Cette dernière précision est conforme au prescrit de l'article 5, § 2, de la directive qui stipule que si, en vertu de la législation nationale, les droits du consommateur sont soumis à un délai de prescription, celui-ci n'expire pas au cours des deux ans qui suivent la délivrance. Il faut noter que, le cas échéant, ce délai de deux ans sera prolongé conformément au prescrit de l'alinéa 2 du § 1er de l'article 1649*quater*.

Enfin, en vue de faciliter l'application du principe de responsabilité du vendeur énoncé au § 1er, alinéa 1er, le § 4 de l'article 1649*quater* établit la présomption réfragable selon laquelle le défaut de conformité qui apparaît dans un délai de six mois à partir de la délivrance est présumé exister au moment de celle-ci, «sauf lorsque cette présomption n'est pas compatible avec la nature du bien ou la nature du défaut de conformité». Cette dernière précision permet, comme c'était déjà le cas à l'article 1649*ter*, § 1er, en ce qui concerne

ste precisering maakt het mogelijk, zoals reeds het geval was in artikel 1649*ter*, § 1, inzake de vaststelling van het gebrek aan overeenstemming, een soepele toepassing van dit vermoeden in functie van de soort van het betrokken goed te verzekeren.

Artikel 1649*quinquies*

Zoals in de commentaar bij vorig artikel reeds is gesteld, is artikel 1649*quinquies* de tweede daadwerkelijk innoverende bepaling ten aanzien van ons huidig recht inzake verkoop en dit om twee redenen: enerzijds laat het de niet-naleving van de verplichting van de verkoper om een goed te leveren dat conform de overeenkomst is, zoals uitgebreid door artikel 1649*quater*, gepaard gaan van een stelsel van sancties waarvan de eenvormigheid zich onderscheidt van de huidige tweedeligheid tussen de sancties betreffende de verplichting tot levering en deze betreffende de verplichting tot vrijwaring tegen verborgen verbreken, en anderzijds bevat dit stelsel sancties die thans in ons recht niet gekend zijn.

Het door artikel 1649*quinquies* ingevoerde stelsel is gegrond op vier sancties die in § 1 worden opgesomd en gegroepeerd rondom twee onderscheiden periodes: in eerste instantie heeft de consument onder bepaalde voorwaarden recht op hetzij de herstelling van het goed zoals is bepaald door artikel 1649*bis*, § 2, punt f), hetzij op de vervanging ervan, en het is slechts in tweede instantie, wanneer de consument geen voldoening heeft gekregen op grond van die eerste sancties, dat hem het recht op de twee andere sancties toekomt: een passende prijsvermindering of de ontbinding van de overeenkomst. In alle gevallen kan de consument schadevergoeding vragen wanneer er een afzonderlijke schade bestaat ondanks de inwerkingstelling van een van de sancties.

Die fasering van de sancties in de tijd wordt geëxpliciteerd in de §§ 2 en 3 van artikel 1649*quinquies*. Er moet evenwel melding worden gemaakt van de precisering door de considerans nr. 12 van de richtlijn volgens dewelke «de verkoper in geval van een gebrek aan overeenstemming de consument steeds, bij wijze van schikking, om het even welke beschikbare vorm van genoegdoening kan voorstellen; dat het de consument vrij staat dat voorstel aan te nemen of af te wijzen». Voor dit laatste punt leze men de commentaar bij artikel 1649*octies* in verband met het feit dat deze bepalingen dwingend van aard zijn maar niet van openbare orde.

la détermination du défaut de conformité, d'assurer une application souple de cette présomption en fonction du type de bien concerné.

Article 1649*quinquies*

Comme il l'a été dit dans le commentaire relatif à l'article précédent, l'article 1649*quinquies* constitue la deuxième disposition véritablement innovante par rapport à notre droit actuel de la vente, et ce, pour deux raisons : d'une part, elle assortit l'obligation du vendeur de délivrer un bien conforme au contrat, telle qu'élargie par l'article 1649*quater*, d'un régime de sanctions dont l'unicité se distingue de la dichotomie actuelle entre les sanctions relatives à l'obligation de délivrance et celles relatives à l'obligation de garantie des vices cachés ; d'autre part, ce régime comporte certaines sanctions actuellement inconnues dans notre droit.

Le régime instauré par l'article 1649*quinquies* est bâti sur quatre sanctions énumérées en son § 1er et qui sont structurées autour de deux moments distincts : dans un premier temps, le consommateur a droit, sous certaines conditions, soit à la réparation du bien, telle qu'elle est définie par l'article 1649*bis*, § 2, point f), soit à son remplacement, et ce n'est que dans un second temps, lorsque le consommateur n'a pu obtenir satisfaction sur base de ces premières sanctions, que s'ouvre pour lui le droit à deux autres sanctions : une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat. Dans tous les cas, des dommages et intérêts peuvent être réclamés par le consommateur lorsqu'un dommage distinct subsiste malgré la mise en oeuvre d'une des sanctions.

Cet échelonnement des sanctions dans le temps est explicité aux §§ 2 et 3 de l'article 1649*quinquies*. Il y a lieu toutefois de mentionner la précision apportée par le considérant n° 12 de la directive selon lequel «en cas de défaut de conformité, le vendeur peut toujours offrir au consommateur, à titre de solution amiable, l'un quelconque des modes de dédommagement existants ; qu'il appartient au consommateur de décider s'il accepte ou refuse cette proposition». On peut, sur ce dernier point, se rapporter au commentaire apporté sous l'article 1649*octies* à propos du caractère impératif, et non d'ordre public, des présentes dispositions.

Paragraaf 1 van 1649*quinquies* preciseert in zijn tweede lid dat er evenwel, in voorkomend geval, rekening is gehouden met de verergering van de schade tengevolge van het gebruik van het goed door de consument na het ogenblik waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld of zou hebben moeten vaststellen. Het gaat hier over een toepassing van het beginsel uit het gemeen verbintenissenrecht volgens hetwelk het slachtoffer de verplichting heeft alle nodige maatregelen te nemen om de schade niet te verergeren.

Paragraaf 2 van artikel 1649*quinquies* bevat de bepalingen betreffende de eerste fase van het voormelde sanctiestelsel door te bepalen dat «de consument in eerste instantie het recht heeft om van de verkoper het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging van het goed te verlangen behalve als dat onmogelijk of buiten verhouding zou zijn», en door te preciseren dat de herstelling of de vervanging «moet plaatsvinden rekening houdend met de aard van het goed en het door de consument gewenst gebruik, binnen een redelijke termijn en zonder ernstige overlast voor de consument».

Teneinde de toepassing van die eerste regel te vergemakkelijken, zijn er nog twee verduidelijkingen aangebracht: enerzijds worden de kosten waarvan hierboven sprake is, omschreven als «de kosten die moeten worden gemaakt om de goederen in overeenstemming te brengen, met name de verzendingskosten en de kosten die verband houden met loon en materiaal»; anderzijds wordt verduidelijkt dat een vorm van genoegdoening geacht wordt buiten verhouding te zijn indien zij voor de verkoper kosten meebrengt die, in vergelijking met de alternatieve vorm van genoegdoening onredelijk zijn, gelet op een aantal elementen die worden opgesomd.

Er moet overigens worden opgemerkt dat considerans nr. 16 van de richtlijn preciseert dat «de specifieke aard van tweedehandsgoederen het in de regel onmogelijk maakt ze te vervangen en dat het recht van de consument op vervanging derhalve voor deze goederen over het algemeen niet kan worden uitgeoefend».

De tweede fase van het sanctiestelsel wordt nader beschreven door § 3 van artikel 1649*quinquies*, die stelt dat voor de consument twee mogelijkheden openstaan, namelijk het recht om een passende prijsvermindering ofwel de ontbinding van de overeenkomst te vragen: ofwel heeft de consument, op grond van § 2, geen recht op herstelling of vervanging van het goed, ofwel heeft de verkoper, in overtreding van deze zelfde § 2, niet binnen een redelijke termijn of zonder ernstige over-

Le § 1er de l'article 1649*quinquies* précise également, en son alinéa 2, qu'il est toutefois tenu compte, le cas échéant, de l'aggravation du dommage résultant de l'usage du bien par le consommateur après le moment où il a constaté le défaut de conformité ou aurait dû le constater. Il s'agit là d'une application du principe du droit commun des obligations selon lequel la victime a l'obligation de prendre toutes mesures utiles pour ne pas aggraver le dommage.

Le § 2 de l'article 1649*quinquies* explicite la première phase du régime de sanctions, évoquée ci-avant, en stipulant que «le consommateur a le droit, dans un premier temps, d'exiger du vendeur la réparation du bien ou son remplacement, dans les deux cas sans frais, à moins que cela ne soit impossible ou disproportionné», et en précisant que la réparation ou le remplacement «doit être effectué dans un délai raisonnable et sans inconvénient majeur pour le consommateur, compte tenu de la nature du bien et de l'usage recherché par le consommateur».

Afin de faciliter l'application de cette première règle, deux précisions sont encore apportées : d'une part, les frais, auxquels il est fait référence ci-avant, sont définis comme les «frais nécessaires exposés pour la mise des biens dans un état conforme, notamment les frais d'envoi du bien et les frais associés au travail et au matériel» ; d'autre part, il est précisé qu'un mode de dédommagement doit être considéré comme disproportionné s'il impose des coûts déraisonnables par rapport à l'autre mode de dédommagement, compte tenu de certains éléments qui sont énumérés.

Par ailleurs, il faut observer que le considérant n° 16 de la directive apporte la précision selon laquelle «la nature spécifique des biens d'occasion rend généralement impossible leur remplacement ; que, par conséquent, le droit du consommateur à un remplacement n'est généralement pas possible pour ces biens».

Quant à la seconde phase du régime de sanctions, elle est explicitée par le § 3 de l'article 1649*quinquies* qui précise que deux situations ouvrent, pour le consommateur, le droit à une réduction adéquate du prix ou à la résolution du contrat : soit le consommateur n'a, sur base du § 2, droit ni à la réparation ni au remplacement du bien, soit le vendeur, en violation de ce même § 2, n'a pas effectué la réparation ou le remplacement dans un délai raisonnable ou sans inconvé-

last voor de consument de herstelling of vervanging verricht. De consument heeft echter niet het recht de ontbinding van de overeenkomst te eisen indien het gebrek aan overeenstemming gering is. In toepassing van considerans nr. 15 van de richtlijn wordt er eveneens gepreciseerd dat elke terugbetaling aan de consument wordt verminderd teneinde rekening te houden met het gebruik dat de consument van het goed heeft gemaakt sedert het hem geleverd is. De ontbinding van de overeenkomst zal natuurlijk geschieden overeenkomstig de bepalingen van het gemeen recht inzake de verbintenissen.

Artikel 1649sexies

Dit artikel zet artikel 4 van de richtlijn om, dat voor de verkoper wiens aansprakelijkheid in het gedrang is gebracht wegens een gebrek aan overeenstemming, voorziet in het recht om een regresvordering in te stellen tegen de producent, een voorgaande verkoper in dezelfde contractuele keten of tegen enig ander tussenpersoon. De richtlijn preciseert dat «de persoon of personen op wie de eindverkoper verhaal kan nemen alsmede de rechtsvorderingen en de wijze van procederen in het nationale recht worden omschreven».

Het beginsel van een dergelijke regresvordering is reeds erkend in de Belgische rechtspraak in het kader van de bepalingen betreffende de vrijwaring tegen verborgen gebreken. Er wordt inderdaad doorgaans aanvaard dat enerzijds, de vordering wegens een verborgen gebrek een accessorium is van de verkochte zaak dat gelijktijdig met deze aan de koper overgaat, overeenkomstig artikel 1615 van het Burgerlijk Wetboek, maar dat anderzijds, de verkoper tegen wie de koper een dergelijke vordering heeft ingesteld, een regresvordering in vrijwaring kan instellen tegen de oorspronkelijke verkoper. Die regresvordering heeft een contractuele grondslag en is derhalve onderworpen aan de contractuele beperkingen die eventueel van toepassing zijn op de aansprakelijkheid van de oorspronkelijke verkoper.

Artikel 1649sexies, waarvan de formulering op basis van de opmerkingen van de Raad van State is herzien, beoogt dit laatste punt te corrigeren door te voorzien in het principe van de regresvordering van de verkoper in het kader van onderhavige bepalingen waarbij het als niet tegenstelbaar aan de verkoper aanziet elk contractueel beding dat tot gevolg heeft een dergelijk verhaal te beperken of op te heffen. Wanneer de verkoper instaat voor een gebrek aan overeenstemming tegenover de consument, zal hij zich dus kunnen keren tegen elk van degenen die contractueel zijn tussengekomen in de eigendomsoverdracht van het

nient majeur pour le consommateur. Le consommateur n'a toutefois pas le droit d'exiger la résolution du contrat si le défaut de conformité est mineur. En application du considérant n° 15 de la directive, il est également précisé que tout remboursement au consommateur est réduit pour tenir compte de l'usage que le consommateur a eu du bien depuis que celui-ci lui a été livré. Bien entendu, la résolution du contrat s'opérera conformément aux dispositions de droit commun relatives aux obligations.

Article 1649sexies

Cet article transpose l'article 4 de la directive qui prévoit le droit pour le vendeur dont la responsabilité est engagée en raison d'un défaut de conformité, d'exercer une action récursoire à l'encontre du producteur, d'un vendeur antérieur placé dans la même chaîne contractuelle ou de tout autre intermédiaire. La directive précise que «le droit national détermine le ou les responsable(s) contre qui le vendeur final peut se retourner, ainsi que les actions et les conditions d'exercice pertinentes».

Le principe d'une telle action récursoire est déjà reconnu par la jurisprudence belge dans le cadre des dispositions relatives à la garantie des vices cachés. Il est, en effet, généralement admis que, d'une part, l'action pour vice caché constitue un accessoire de la chose vendue qui est transmis en même temps que celle-ci à l'acheteur, conformément à l'article 1615 du Code civil, et que, d'autre part, le vendeur contre lequel l'acheteur a exercé une telle action peut exercer une action récursoire en garantie contre le vendeur originaire. Cette action récursoire a un fondement contractuel et est, dès lors, soumise aux limites contractuelles éventuellement applicables à la responsabilité du vendeur originaire.

L'article 1649sexies, dont la formulation a été revue sur base des observations du Conseil d'État, vise à corriger ce dernier point en consacrant le principe de l'action récursoire du vendeur dans le cadre des présentes dispositions tout en déclarant inopposable à ce vendeur toute clause contractuelle ayant pour effet de limiter ou d'écarter un tel recours. Lorsqu'il répond d'un défaut de conformité vis-à-vis du consommateur, le vendeur pourra donc se retourner contre chacun des intervenants contractuels dans la transmission de la propriété du bien, en se fondant sur le rapport contractuel propre à chacun des stades de cette transmis-

goed, door zich te baseren op de contractuele band die eigen is aan elke fase van deze overdracht, zonder dat hem een clausule die de rechten van de opeenvolgende kopers beperkt of opheft, kan worden tegengeworpen.

Artikel 1649septies

Terwijl de artikelen 1649ter tot 1649sexies de wettelijke rechten van de consument ten aanzien van de verkoper in geval van gebrek aan overeenstemming omschrijven, heeft artikel 1649septies betrekking op rechten die voor de consument kunnen voortvloeien uit een specifieke verbintenis die tegenover hem is aangegaan door een verkoper of een producent voor het geval het verkochte goed niet in overeenstemming zou zijn met de in het garantiebewijs of de daarmee samenhangende reclame vastgestelde voorwaarden. Artikel 1649septies duidt die verbintenis aan met het begrip «garantie», zoals het is omschreven in artikel 1649bis, § 2, e).

Dit artikel zet artikel 6 van de richtlijn om, dat een aantal beginselen bevat die van toepassing zijn op de garanties en geïnspireerd zijn op de beschouwing uitgedrukt in considerans 21 van de richtlijn dat «dergelijke garanties weliswaar een legitiem marketing-instrument zijn, doch de consument niet mogen misleiden». Die beginselen zijn uitgewerkt in de 4 paragrafen van artikel 1649septies.

Paragraaf 1 van dit artikel stelt dat de garantie bindend is voor degene die haar biedt volgens de in het garantiebewijs en de daarmee samenhangende reclame vastgestelde voorwaarden. Zoals reeds is opgemerkt in verband met artikel 1649ter, §1, d), bevestigt het ontwerp van wet ter zake opnieuw de dwingende waarde van de reclame.

Paragraaf 2 preciseert dat de garantie een aantal gegevens moet bevatten, inzonderheid een verklaring volgens welke de garantie de wettelijke rechten van de consument onverlet laat.

Paragraaf 3 bepaalt overigens dat de garantie op verzoek van de consument hem schriftelijk of op een andere duurzame drager ter beschikking moet worden gesteld; het verduidelijkt eveneens dat, in ieder geval, de inlichtingen bedoeld in § 2 in de verkoop-overeenkomst moeten hernomen worden wanneer deze schriftelijk is.

Ten slotte preciseert paragraaf 4 dat aan het recht van de consument om de naleving van de garantie te

sion, sans que puisse lui être opposée une clause limitant ou écartant les droits d'un des acheteurs successeurs.

Article 1649septies

Tandis que les articles 1649ter à 1649sexies déterminaient les droits légaux du consommateur à l'égard du vendeur en cas de défaut de conformité, l'article 1649septies est relatif aux droits pouvant résulter pour le consommateur d'un engagement spécifique pris à son égard par un vendeur ou un producteur pour le cas où le bien vendu ne correspondrait pas aux conditions énoncées dans la déclaration de garantie ou dans la publicité y relative. L'article 1649septies désigne cet engagement par le concept de « garantie », tel qu'il est défini à l'article 1649bis, § 2, e).

Cet article transpose l'article 6 de la directive qui énonce un certain nombre de principes qui sont applicables aux garanties et qui sont inspirés par la considération, exprimée au considérant 21 de la directive, selon laquelle « bien que ces garanties soient des outils de commercialisation légitimes, elles ne doivent pas induire le consommateur en erreur ». Ces principes sont énoncés dans les 4 paragraphes de l'article 1649septies.

Le § 1er de cet article stipule que la garantie lie celui qui l'offre selon les conditions fixées dans la déclaration de garantie et dans la publicité y afférente. Comme cela avait déjà été observé à propos de l'article 1649ter, § 1er, d), le projet de loi confirme à nouveau, en cette matière, la valeur contraignante de la publicité.

Le § 2 précise que la garantie doit contenir certaines informations, notamment une déclaration selon laquelle la garantie ne porte pas atteinte aux droits légaux du consommateur.

Le § 3 stipule, par ailleurs, qu'à la demande du consommateur, la garantie doit lui être remise par écrit ou lui être présentée sous un autre support durable; il précise également que les informations visées au § 2 doivent, en toute hypothèse, être reprises dans le contrat de vente lorsque celui-ci est écrit.

Le § 4 précise, enfin, que le droit du consommateur d'exiger le respect de la garantie n'est pas affecté par

verlangen, op generlei wijze afbreuk wordt gedaan indien een garantie niet conform de vereisten bepaald in §§ 2 en 3 is alsook met deze bepaald in artikel 13, eerste lid, van de wet betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. Laatstgenoemd artikel bepaalt namelijk dat «de garantiebewijzen minstens gesteld zijn in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten of diensten op de markt worden gebracht». De verwijzing naar die bepaling komt tegemoet aan het voorschrift van artikel 6, § 4, van de richtlijn volgens hetwelk «de lidstaat waar de consumptiegoederen op de markt worden gebracht, kan, met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag, stellen dat op zijn grondgebied de garantie wordt gesteld in een of meer talen die hij uit de officiële talen van de Gemeenschap kiest».

Artikel 1649octies

Dit artikel is het laatste van de nieuwe, bij onderhavig ontwerp, in het Burgerlijk Wetboek ingevoegde afdeling. In toepassing van artikel 7, § 1, van de richtlijn stelt dit artikel het dwingend karakter van onderhavige bepalingen vast door als principe te huldigen dat «zijn nietig, contractuele bedingen of afspraken overeengekomen vooraleer het gebrek aan overeenstemming aan de verkoper door de consument ter kennis is gebracht, en waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de rechten die de consument uit deze afdeling put, worden beperkt of uitgesloten».

De aldus vastgestelde nietigheid is relatief: hieruit volgt dat zij slechts kan ingeroepen worden door de persoon die beschermd wordt door de overtreden regel en dat deze laatste kan verzaken erop een beroep te doen en aldus de voor vernietiging vatbare handeling kan bevestigen, voor zover op het moment van de bevestiging zijn wil zou vrij zijn. Daarentegen, in tegenstelling tot de algemeen aanvaarde regel volgens dewelke een relatieve nietigheid nooit van ambtswege door de rechter kan opgeworpen worden, dient op dit gebied er rekening te worden gehouden met de rechtspraak die volgt uit het zogenaamde arrest Océano van 27 juni 2000 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (gevoegde zaken C-240/98 tot C-244/98) waarin het Hof van mening was dat «de bescherming die richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten de consumenten biedt, vereist, dat de nationale rechter bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een bij de nationale gerechten ingediende vordering ambtshalve kan toetsen, of een beding in de hem voorgelegde overeenkomst oneerlijk is». Deze rechtspraak lijkt van toepassing te zijn op de

la non-conformité de cette dernière avec les exigences fixées par les §§ 2 et 3, de même qu'avec celles prévues par l'article 13, alinéa 1er de la loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur. Ce dernier article prévoit notamment que les «bulletins de garantie sont au moins libellés dans la langue ou les langues de la région linguistique où les produits ou les services sont mis sur le marché». La référence à cette disposition répond au prescrit de l'article 6, § 4 de la directive selon lequel «l'État membre où le bien de consommation est commercialisé peut, dans le respect des règles du traité, imposer sur son territoire que la garantie figure dans une ou plusieurs langues qu'il détermine parmi les langues officielles de la communauté».

Article 1649octies

Cet article clôture la nouvelle section introduite dans le Code civil par le présent projet. En application de l'article 7, § 1er de la directive, il établit le caractère impératif de ces dispositions en énonçant le principe selon lequel «sont nuls les clauses contractuelles ou les accords conclus avant que le défaut de conformité ne soit porté à l'attention du vendeur par le consommateur et qui, directement ou indirectement, écartent ou limitent les droits accordés au consommateur par la présente section».

La nullité ainsi établie est une nullité relative : il en résulte notamment qu'elle ne peut être demandée que par la personne protégée par la règle violée et que cette dernière peut renoncer à s'en prévaloir et confirmer ainsi l'acte susceptible d'annulation, pour autant que sa volonté soit libre au moment de la confirmation. Par contre, contrairement à la règle généralement admise selon laquelle une nullité relative ne peut jamais être soulevée d'office par le juge, il y a lieu de tenir compte, en cette matière, de la jurisprudence résultant de l'arrêt dit Océano du 27 juin 2000 de la Cour de Justice des Communautés européennes (aff. jointes C-240/98 à C-244/98) dans lequel la Cour a estimé que «la protection que la directive 93/13/CEE du Conseil, du 5 avril 1993, concernant les clauses abusives dans les contrats conclus avec les consommateurs, assure à ceux-ci implique que le juge national puisse apprécier d'office le caractère abusif d'une clause du contrat qui lui est soumis lorsqu'il examine la recevabilité d'une demande introduite devant les juridictions nationales». Cette jurisprudence semble applicable à la directive transposée par le présent projet et il faut donc en conclure que le juge pourra soulever d'office

door onderhavig ontwerp omgezette richtlijn en men moet er dus uit besluiten dat de rechter ambtshalve de door artikel 1649*octies*, eerste lid, van het ontwerp voorziene nietigheid zal kunnen opwerpen.

Er kan nog worden opgemerkt dat considerans 22 van de richtlijn preciseert dat dit beschermingsprincipe inzonderheid zou moeten gelden voor «bedingen volgens welke de consument op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst van elk gebrek aan overeenstemming van het consumptiegoed op de hoogte was».

Artikel 1649*octies* voorziet eveneens, in het tweede lid, in het principe van de nietigheid, voor wat betreft de in deze afdeling geregelde aangelegenheden, van ieder beding dat bepaalt dat het recht van een land van buiten de Europese Unie van toepassing verklaart op een contract dat geregeld wordt door deze afdeling, indien, bij gebrek van dit beding, het recht van een lidstaat van de Europese Unie van toepassing zou zijn en dit recht aan de consument een hogere bescherming verleent. Dit tweede lid van artikel 1649*octies* zet artikel 7, § 2, van de richtlijn om en stemt overeen met andere bepalingen die gelijkaardige beschikkingen vervat in andere richtlijnen omzetten, zoals artikel 11 van de wet van 3 april 1997 betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten gesloten tussen titularissen van vrije beroepen en hun cliënten.

Artikel 4

Artikel 10 van de richtlijn wijzigt de bijlage van de richtlijn 98/27/EG van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen. Deze richtlijn heeft tot doel iedere lidstaat te verplichten de bevoegde instanties van de andere lidstaten, dit wil zeggen de organisaties die volgens de wetgeving van deze staten zijn opgericht en die de bescherming van de collectieve belangen van consumenten beogen, toe te staan een vordering tot staking in te stellen voor de rechtbanken van deze staat ingeval van intracommunautaire inbreuk op de bepalingen van de negen andere richtlijnen die in de bijlage zijn opgesomd, waaraan voornoemde wijziging de richtlijn 1999/44/EG toevoegt.

Artikel 4, tweede lid, van dit ontwerp zet artikel 10 van de richtlijn om door het principe van zo'n vordering tot staking te stellen ten aanzien van elke daad die haar oorsprong vindt in België, waardoor de collectieve belangen van de consumenten in een andere lidstaat worden geschaad, en die, al naar gelang de regels betreffende de toepasselijke wet, strijdig is met de bepalingen van dit ontwerp of met deze van de wet van een

la nullité établie par l'article 1649*octies*, alinéa 1er du projet.

Il peut encore être observé que le considérant 22 de la directive précise que ce principe de protection devrait s'appliquer notamment aux « clauses qui sous-entendent que le consommateur avait connaissance de tous les défauts de conformité du bien de consommation qui existaient au moment de la conclusion du contrat ».

L'article 1649*octies* établit également, en son alinéa 2, le principe de la nullité, en ce qui concerne les matières régies par la présente section, de toute stipulation déclarant applicable à un contrat régi par cette section la loi d'un État tiers à l'Union européenne lorsque, en l'absence de cette clause, la loi d'un État membre de l'Union européenne serait applicable et que cette loi procure une protection plus élevée au consommateur. Ce deuxième alinéa de l'article 1649*octies* transpose l'article 7, § 2 de la directive et est conforme à d'autres dispositions transposant des clauses similaires contenues dans d'autres directives, tel l'article 11 de la loi du 3 avril 1997 relative aux clauses abusives dans les contrats conclus avec leurs clients par les titulaires de professions libérales.

Article 4

L'article 10 de la directive modifie l'annexe de la directive 98/27/CE du 19 mai 1998 relative aux actions en cessation en matière de protection des intérêts des consommateurs. Cette dernière directive a pour objet d'obliger chaque État membre à permettre aux entités qualifiées des autres États membres, c'est-à-dire aux organisations constituées conformément au droit de ces États et qui visent à y protéger les intérêts collectifs des consommateurs, d'intenter une action en cessation devant les tribunaux de cet État en cas d'infraction intracommunautaire aux dispositions de 9 autres directives énumérées en son annexe, auxquelles la modification précitée ajoute la directive 1999/44/CE.

L'article 4, alinéa 2, du présent projet transpose cet article 10 de la directive en établissant le principe d'une telle action en cessation à l'égard de tout acte qui, ayant son origine en Belgique, porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs dans un autre État membre de l'Union européenne et qui, en fonction des règles relatives à la loi applicable, est contraire aux dispositions du présent projet ou à celles de la loi d'un

lidstaat tot omzetting van de richtlijn 1999/44/EG. Deze vordering moet worden uitgeoefend conform de wettelijke bepalingen die richtlijn 98/27/EG op het gebied van het consumentenrecht hebben omgezet, namelijk de wet van 26 mei 2002 betreffende de intracommunautaire vorderingen tot staking op het gebied van de bescherming van de consumentenbelangen en, inzake de vrije beroepen, de artikelen 21 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Gelijklopend met het vorderingsrecht dat aldus wordt gegeven aan de bevoegde instanties van de andere lidstaten, kent artikel 4, eerste lid, aan de verenigingen ter verdediging van de consumentenbelangen het recht toe een vordering tot staking in te stellen tegen elke daad die strijdig is met de bepalingen van het ontwerp en die de collectieve consumentenbelangen schaadt. Dit recht moet conform de ter zake bestaande bepalingen worden uitgeoefend, namelijk de artikelen 95 tot 100 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument en, inzake de vrije beroepen, de artikelen 18 tot 20 en 22 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen. Er volgt met name uit deze bepalingen dat die verenigingen rechtspersoonlijkheid moeten hebben en vertegenwoordigd zijn in de Raad voor het verbruik.

Artikel 5

Dit artikel wijzigt artikel 32 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument, teneinde de formulering ervan af te stemmen op de inhoud van dit ontwerp. In het bijzonder wordt een wijziging aangebracht in de nederlandse versie van punt 7 van dit artikel teneinde het op de terminologie van artikel 1649septies van het ontwerp af te stemmen.

Artikel 6

Dit artikel wijzigt artikel 587 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, teneinde diens bevoegdheid om uitspraak te doen over de vorderingen tot staking bedoeld in artikel 4, lid 1, 2°, en lid 2, 2°, van dit ontwerp vast te stellen.

autre État membre transposant la directive 1999/44/CE. Cette action doit être exercée en conformité avec les dispositions législatives ayant transposé la directive 98/27/CE dans le domaine du droit de la consommation, à savoir la loi du 26 mai 2002 relative aux actions en cessation intracommunautaires en matière de protection des intérêts des consommateurs et, en ce qui concerne les professions libérales, les articles 21 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

En parallèle au droit d'action ainsi reconnu aux entités qualifiées des autres États membres, l'article 4, alinéa 1er, accorde aux associations ayant pour objet la défense des intérêts des consommateurs, le droit d'intenter une action en cessation contre tout acte contraire aux dispositions du projet et qui porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs. Ce droit doit être exercé conformément aux dispositions existantes en la matière, à savoir les articles 95 à 100 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur et, en ce qui concerne les professions libérales, les articles 18 à 20 et 22 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales. Il résulte notamment de ces dispositions que lesdites associations doivent jouir de la personnalité civile et être représentées au Conseil de la consommation.

Article 5

Cet article modifie l'article 32 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, afin d'en aligner la terminologie sur le contenu du présent projet. En particulier, une modification est notamment apportée dans la version néerlandaise du 7° de cet article afin de l'aligner sur la terminologie de l'article 1649septies du projet.

Article 6

Cet article modifie l'article 587 du Code judiciaire, relatif à la compétence du président du tribunal de première instance, afin de consacrer la compétence de ce dernier pour statuer sur les actions en cessation prévues à l'article 4, alinéa 1er, 2° et alinéa 2, 2°, du présent projet.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt artikel 589 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank van koophandel, ten einde diens bevoegdheid om uitspraak te doen over de vorderingen tot staking bedoeld in artikel 4, lid 1, 1°, en lid 2, 1°, van dit ontwerp vast te stellen.

Artikel 8

Dit artikel regelt de toepassing in de tijd van dit ontwerp door te preciseren dat de wet enkel van toepassing zal zijn op de overeenkomsten die gesloten worden na haar inwerkingtreding.

Artikel 9

Dit artikel voorziet erin dat ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding van de wet, de ondertekenende ministers aan de Kamer van volksvertegenwoordigers verslag zullen uitbrengen over de toepassing van de wet, dat in het bijzonder zal handelen over de gevolgen van de wet op de bescherming van de rechten van de consumenten.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

De minister van Economie,

Charles PICQUÉ

De minister van Consumentenzaken,

Jef TAVERNIER

Article 7

Cet article modifie l'article 589 du Code judiciaire, relatif à la compétence du président du tribunal de commerce, afin de consacrer la compétence de ce dernier pour statuer sur les actions en cessation prévues à l'article 4, alinéa 1er, 1° et alinéa 2, 1°, du présent projet.

Article 8

Cet article détermine l'application dans le temps du présent projet en précisant que la loi ne sera applicable qu'aux contrats conclus après son entrée en vigueur.

Article 9

Cet article prévoit qu'au plus tard trois ans après l'entrée en vigueur de la loi, les ministres signataires présenteront, à la Chambre des représentants, un rapport sur l'application de la loi qui examinera particulièrement l'effet de la loi sur la protection des droits des consommateurs.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN

Le ministre de l'Economie,

Charles PICQUÉ

Le ministre de la Protection de la Consommation,

Jef TAVERNIER

VOORONTWERP VAN WET**onderworpen aan het advies van de Raad van State**

Voorontwerp van wet houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Zij brengt de beginselen ten uitvoer van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen.

Art. 2

In artikel 1604 van het Burgerlijk Wetboek wordt vóór het bestaande enige lid het volgende lid ingevoegd :

« De verkoper moet aan de koper een zaak leveren die met de overeenkomst in overeenstemming is. ».

Art. 3

In Boek III, Titel VI, Hoofdstuk IV van het Burgerlijk Wetboek wordt een Afdeling 4 ingevoegd, luidende :

« Afdeling 4 . Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten

Art. 1649*bis*.— § 1. Deze afdeling is van toepassing op de verkopen van consumptiegoederen door een verkoper aan een consument.

§ 2. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder :

a) «consument» : iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die geen verband houden met zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

b) «verkoper» : iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die consumptiegoederen verkoopt in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

c) « consumptiegoederen » : alle roerende lichamelijke zaken, behalve :
 – goederen die in uitvoering van een beslag of anderszins gerechtelijk zijn verkocht,
 – water en gas die niet marktklaar zijn gemaakt in een bepaald volume of in een bepaalde hoeveelheid,
 – elektriciteit.

AVANT-PROJET DE LOI**soumis à l'avis du Conseil d'État**

Avant-projet de loi complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Elle transpose la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation.

Art. 2

Dans l'article 1604 du Code civil, l'alinéa suivant est inséré avant l'alinéa unique actuel :

« Le vendeur est tenu de délivrer à l'acheteur une chose conforme au contrat. ».

Art. 3

Il est inséré dans le Livre III, Titre VI, Chapitre IV du Code civil, une Section 4, rédigée comme suit :

« Section 4. Dispositions relatives aux ventes à des consommateurs

Art. 1649*bis*. — § 1er. La présente section est applicable aux ventes de biens de consommation par un vendeur à un consommateur.

§ 2. Pour l'application de la présente section, il y a lieu d'entendre par :

a) «consommateur» : toute personne physique qui agit à des fins qui n'entrent pas dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

b) «vendeur» : toute personne physique ou morale qui vend des biens de consommation dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

c) «bien de consommation» : tout objet mobilier corporel, sauf :
 – les biens vendus sur saisie ou de quelque autre manière par autorité de justice,
 – l'eau et le gaz lorsqu'ils ne sont pas conditionnés dans un volume délimité ou en quantité déterminée,
 – l'électricité;

d) « producent » : de fabrikant van consumptiegoederen, de importeur van consumptiegoederen op het grondgebied van de Europese Gemeenschap of elke andere persoon die zich als producent voordoet door zijn naam, handelsmerk of enig ander onderscheidend teken op de consumptiegoederen aan te brengen;

e) « garantie » : elke door een verkoper of producent tegenover de consument aangegane verbintenis om de betaalde prijs terug te betalen, of om de consumptiegoederen te vervangen of te herstellen, of om er zich op enigerlei wijze om te bekommeren, indien de goederen niet overeenstemmen met de beschrijving in het garantiebewijs of in de desbetreffende reclame;

f) « herstelling » : het consumptiegoed in geval van gebrek aan overeenstemming met de overeenkomst, daarmee in overeenstemming brengen.

§ 3. Voor de toepassing van deze afdeling worden overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen eveneens als verkoopovereenkomsten beschouwd.

Art. 1649ter. — § 1. Voor de toepassing van artikel 1604, eerste lid, wordt het door de verkoper aan de consument geleverde goed geacht slechts in overeenstemming met de overeenkomst te zijn indien :

a) het in overeenstemming is met de door de verkoper gegeven beschrijving ervan en de eigenschappen bezit van de goederen die de verkoper aan de consument als monster of als model heeft getoond;

b) het geschikt is voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik dat deze aan de verkoper bij het sluiten van de overeenkomst heeft medegedeeld en dat de verkoper heeft aanvaard ;

c) het geschikt is voor het gebruik waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen ;

d) het de kwaliteit en prestaties biedt die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van het goed en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij de reclame en de etikettering.

§ 2. De verkoper is niet gebonden door de in het paragraaf 1, punt d), bedoelde publiekelijk afgelegde mededelingen indien hij aantoonst dat :

- bedoelde mededeling hem niet bekend was en hem redelijkerwijs niet bekend kon zijn,
- deze mededeling op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst was rechtgezet, of
- de beslissing tot aankoop van het consumptiegoed niet door deze mededeling kon beïnvloed zijn.

§ 3. Gebrek aan overeenstemming wordt geacht niet te bestaan in de zin van dit artikel als, op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst, de consument het gebrek kende of re-

d) « producteur » : le fabricant d'un bien de consommation, l'importateur d'un bien de consommation sur le territoire de la Communauté européenne ou toute personne qui se présente comme producteur en apposant sur le bien de consommation son nom, sa marque ou un autre signe distinctif;

e) « garantie » : tout engagement d'un vendeur ou d'un producteur à l'égard du consommateur de rembourser le prix payé, ou de remplacer, de réparer ou de s'occuper d'une façon quelconque du bien s'il ne correspond pas aux conditions énoncées dans la déclaration de garantie ou dans la publicité y relative;

f) « réparation » : en cas de défaut de conformité, la mise du bien de consommation dans un état conforme au contrat.

§ 3. Pour l'application de la présente section, sont également réputés être des contrats de vente les contrats de fourniture de biens de consommation à fabriquer ou à produire.

Art. 1649ter. — § 1er. Pour l'application de l'article 1604, alinéa 1er, le bien de consommation délivré par le vendeur au consommateur est réputé n'être conforme au contrat que si :

a) il correspond à la description donnée par le vendeur et possède les qualités du bien que le vendeur a présenté sous forme d'échantillon ou modèle au consommateur;

b) il est propre à tout usage spécial recherché par le consommateur, que celui-ci a porté à la connaissance du vendeur au moment de la conclusion du contrat et que le vendeur a accepté;

c) il est propre aux usages auxquels servent habituellement les biens du même type;

d) il présente la qualité et les prestations habituelles d'un bien de même type auxquelles le consommateur peut raisonnablement s'attendre, eu égard à la nature du bien et, le cas échéant, compte tenu des déclarations publiques faites sur les caractéristiques concrètes du bien par le vendeur, par le producteur ou par son représentant, notamment dans la publicité ou l'étiquetage.

§ 2. Le vendeur n'est pas tenu par des déclarations publiques visées au paragraphe 1er, point d), s'il démontre :

- qu'il ne connaissait pas la déclaration en cause et n'était pas raisonnablement en mesure de la connaître,
- que la déclaration en cause avait été rectifiée au moment de la conclusion du contrat, ou
- que la décision d'acheter le bien de consommation n'a pas pu être influencée par la déclaration.

§ 3. Le défaut de conformité est réputé ne pas exister au sens du présent article si, au moment de la conclusion du contrat, le consommateur connaissait ce défaut ou ne pouvait rai-

delijkerwijs daarvan op de hoogte moest zijn, dan wel als het gebrek aan overeenstemming voortvloeit uit het materiaal geleverd door de consument.

§ 4. Gebrek aan overeenstemming ten gevolge van een verkeerde installatie van het consumptiegoed wordt gelijkgesteld met gebrek aan overeenstemming van het goed wanneer de installatie deel uitmaakt van de koopovereenkomst betreffende het goed en door de verkoper of onder diens verantwoordelijkheid is uitgevoerd.

Hetzelfde geldt als een voor montage door de consument bestemd goed door de consument is geïnstalleerd en de verkeerde installatie een gevolg is van een gebrek in de montagehandleiding.

Art. 1649*quater*. — § 1. De verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering.

De termijn van twee jaar bedoeld in het eerste lid wordt opgeschort tijdens de periode vereist voor de herstelling of de vervanging van het goed of in geval van onderhandelingen tussen de verkoper en de consument met het oog op een minnelijke schikking.

In afwijking van het eerste lid kunnen voor de tweedehandsgoederen de verkoper en de consument een kortere termijn dan twee jaar overeenkomen zonder dat die termijn korter dan één jaar mag zijn.

§ 2. De verkoper en de consument kunnen een termijn overeenkomen waarbinnen de consument de verkoper op de hoogte van het gebrek aan overeenstemming moet brengen, zonder dat die termijn korter mag zijn dan twee maanden vanaf de dag waarop de consument het gebrek heeft vastgesteld.

§ 3. De rechtsvordering van de consument verjaart na verloop van één jaar vanaf de dag waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar bedoeld in § 1 mag verstrijken.

§ 4. Manifesteert zich een gebrek aan overeenstemming binnen een termijn van zes maanden vanaf de levering van het goed, dan geldt tot bewijs van het tegendeel het vermoeden dat dit gebrek bestond op het tijdstip van levering, tenzij dit vermoeden onverenigbaar is met de aard van het goed of met de aard van het gebrek aan overeenstemming.

§ 5. De bepalingen in dit hoofdstuk met betrekking tot de vrijwaring voor de verborgen gebreken van de verkochte zaak zijn niet van toepassing op de door deze afdeling geregelde verkopen.

Art. 1649*quinquies*. — § 1. Naast desgevallend schadevergoeding, heeft de consument het recht van de verkoper die met toepassing van artikel 1649*quater* aansprakelijk is voor een gebrek aan overeenstemming te eisen, hetzij de herstelling of de vervanging van het goed onder de voorwaarden bedoeld in § 2, hetzij een passende vermindering van de prijs of de ontbinding van de overeenkomst, overeenkomstig de voorwaarden voorzien in § 3.

sonnabement l'ignorer, ou si le défaut de conformité a son origine dans les matériaux fournis par le consommateur.

§ 4. Tout défaut de conformité qui résulte d'une mauvaise installation du bien de consommation est assimilé au défaut de conformité du bien lorsque l'installation fait partie du contrat de vente du bien et a été effectuée par le vendeur ou sous sa responsabilité.

Il en va de même lorsque le bien, destiné à l'installation par le consommateur, est installé par lui et que le montage défectueux est dû à une erreur des instructions de montage.

Art. 1649*quater*. — § 1er. Le vendeur répond vis-à-vis du consommateur de tout défaut de conformité qui existe lors de la délivrance du bien et qui apparaît dans un délai de deux ans à compter de celle-ci.

Le délai de deux ans prévu à l'alinéa 1er est suspendu pendant le temps nécessaire à la réparation ou au remplacement du bien, ou en cas de négociations entre le vendeur et le consommateur en vue d'un accord amiable.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le vendeur et le consommateur peuvent, pour les biens d'occasion, convenir d'un délai inférieur à deux ans sans que ce délai soit inférieur à un an.

§ 2. Le vendeur et le consommateur peuvent convenir d'un délai pendant lequel le consommateur est tenu d'informer le vendeur de l'existence du défaut de conformité, sans que ce délai soit inférieur à deux mois à compter du jour où le consommateur a constaté le défaut.

§ 3. L'action du consommateur se prescrit dans un délai d'un an à compter du jour où il a constaté le défaut de conformité, sans que ce délai puisse expirer avant la fin du délai de deux ans prévu au § 1er.

§ 4. Sauf preuve contraire, le défaut de conformité qui apparaît dans un délai de six mois à partir de la délivrance du bien est présumé exister au moment de la délivrance, sauf lorsque cette présomption n'est pas compatible avec la nature du bien ou la nature du défaut de conformité.

§ 5. Les dispositions du présent chapitre relatives à la garantie des défauts cachés de la chose vendue ne sont pas applicables aux ventes régies par la présente section.

Art. 1649*quinquies*. — § 1er. Outre des dommages et intérêts le cas échéant, le consommateur a le droit d'exiger du vendeur qui répond d'un défaut de conformité en application de l'article 1649*quater*, soit la réparation du bien ou son remplacement, dans les conditions prévues au § 2, soit une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat, dans les conditions prévues au § 3.

Desgevallend wordt er evenwel rekening gehouden met de verergering van de schade voortvloeiend uit het gebruik van het goed door de consument na het ogenblik waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld of zou hebben moeten vaststellen.

§ 2. In eerste instantie heeft de consument het recht om van de verkoper het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging van het goed te verlangen behalve als dat onmogelijk of buiten verhouding zou zijn. Elke herstelling of vervanging moet, rekening houdend met de aard van het goed en het door de consument beoogd gebruik, binnen een redelijke termijn en zonder ernstige overlast voor de consument verricht worden.

De kosten bedoeld in het vorige lid zijn de kosten die moeten worden gemaakt om de goederen in overeenstemming te brengen, namelijk de verzendingskosten en de kosten die verband houden met loon en materiaal.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt een vorm van genoegdoening geacht buiten verhouding te zijn indien zij voor de verkoper kosten meebrengt die, vergeleken met de alternatieve vorm van genoegdoening onredelijk zijn, gelet op :

- de waarde die het goed zonder het gebrek aan overeenstemming zou hebben;
- de ernst van het gebrek aan overeenstemming;
- de vraag of de alternatieve vorm van genoegdoening concreet mogelijk is zonder ernstige overlast voor de consument.

§ 3. De consument heeft het recht van de verkoper een passende prijsvermindering of de ontbinding van de koopovereenkomst te eisen :

- indien hij geen aanspraak kan maken op herstelling of vervanging of
- indien de verkoper niet binnen een redelijke termijn of zonder ernstige overlast voor de consument de herstelling of de vervanging heeft verricht.

In afwijking van het eerste lid heeft de consument niet het recht de ontbinding van de overeenkomst te verlangen indien het gebrek aan overeenstemming van geringe betekenis is.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt elke terugbetaling aan de consument verminderd teneinde rekening te houden met het gebruik dat deze van het goed heeft gehad sinds de levering ervan.

Art. 1649*sexies*. — Wanneer de verkoper jegens de consument aansprakelijk is uit hoofde van een gebrek aan overeenstemming, wordt voor niet-bestaande gehouden elk contractueel beding dat tot gevolg heeft het verhaal van de verkoper tegen de producent of tegen iedere contractuele tussenpersoon in de eigendomsoverdracht van het consumptiegoed te beperken of op te heffen.

Art. 1649*septies*. — § 1. Elke garantie is bindend voor diegene die haar biedt volgens de in het garantiebewijs en de daarmee samenhangende reclame vastgestelde voorwaarden.

§ 2. In de garantie :

- moet vermeld staan dat de consument krachtens de toepasselijke nationale wetgeving betreffende de verkoop van consumptiegoederen wettelijke rechten heeft en moet duidelijk worden gesteld dat de garantie die rechten onverlet laat;

Il est toutefois tenu compte, le cas échéant, de l'aggravation du dommage résultant de l'usage du bien par le consommateur après le moment où il a constaté le défaut de conformité ou aurait dû le constater.

§ 2. Le consommateur a le droit, dans un premier temps, d'exiger du vendeur la réparation du bien ou son remplacement, dans les deux cas sans frais, à moins que cela ne soit impossible ou disproportionné. Toute réparation ou tout remplacement doit être effectué dans un délai raisonnable et sans inconvénient majeur pour le consommateur, compte tenu de la nature du bien et de l'usage recherché par le consommateur.

Les frais visés à l'alinéa précédent sont les frais nécessaires exposés pour la mise des biens dans un état conforme, notamment les frais d'envoi du bien et les frais associés au travail et au matériel.

Pour l'application de l'alinéa 1er, un mode de dédommagement est considéré comme disproportionné s'il impose au vendeur des coûts qui, par rapport à l'autre mode, sont déraisonnables compte tenu :

- de la valeur qu'aurait le bien s'il n'y avait pas le défaut de conformité,
- de l'importance du défaut de conformité et
- de la question de savoir si l'autre mode de dédommagement peut être mis en œuvre sans inconvénient majeur pour le consommateur.

§ 3. Le consommateur a le droit d'exiger du vendeur une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat :

- s'il n'a droit ni à la réparation ni au remplacement du bien ou

- si le vendeur n'a pas effectué la réparation ou le remplacement dans un délai raisonnable ou sans inconvénient majeur pour le consommateur.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le consommateur n'a pas le droit d'exiger la résolution du contrat si le défaut de conformité est mineur.

Pour l'application de l'alinéa 1er, tout remboursement au consommateur est réduit pour tenir compte de l'usage que celui-ci a eu du bien depuis sa livraison.

Art. 1649*sexies*. — Lorsque le vendeur répond vis-à-vis du consommateur d'un défaut de conformité, toute clause contractuelle ayant pour effet de limiter ou d'écarter le recours du vendeur contre le producteur ou contre tout intermédiaire contractuel dans la transmission de la propriété du bien de consommation est réputée inexistante.

Art. 1649*septies*. — § 1er. Toute garantie lie celui qui l'offre selon les conditions fixées dans la déclaration de garantie et dans la publicité y afférente.

§ 2. La garantie doit :

- indiquer que le consommateur a des droits légaux au titre de la législation nationale applicable régissant la vente des biens de consommation et indiquer clairement que ces droits ne sont pas affectés par la garantie,

– moeten in duidelijke en begrijpelijke taal de inhoud van de garantie en de essentiële gegevens vermeld staan die noodzakelijk zijn om van de garantie gebruik te kunnen maken, met name de duur en het geografische toepassingsgebied van de garantie, alsmede de naam en het adres van de garant.

§ 3. Op verzoek van de consument moet de garantie hem schriftelijk of op een andere te zijner beschikking staande en voor hem toegankelijke duurzame drager beschikbaar worden gesteld.

Wanneer de koopovereenkomst schriftelijk is, behoudt ze in ieder geval de inlichtingen bedoeld in § 2.

§ 4. Indien een garantie niet conform de vereisten bepaald in §§ 2 en 3 is, doet zulks op generlei wijze afbreuk aan het recht van de consument om de naleving ervan te eisen.

Zulks geldt eveneens wanneer de garantie niet conform is aan de eisen voorzien in artikel 13, eerste lid, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

Art. 1649octies. — Zijn nietig, contractuele bedingen of afspraken overeengekomen vooraleer het gebrek aan overeenstemming aan de verkoper door de consument ter kennis is gebracht, en waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de rechten die de consument uit deze afdeling put, worden beperkt of uitgesloten.

Een beding dat de wet van een Staat die geen lid is van de Europese Unie op een overeenkomst beheerst door deze afdeling toepasselijk verklaart, is nietig wat betreft de in deze afdeling geregelde aangelegenheden, wanneer bij gebreke van dat beding de wet van een lidstaat van de Europese Unie toepasselijk zou zijn en die wet de consument in genoemde aangelegenheden een hogere bescherming verleent.».

Art. 4

Elke daad die strijdig is met de bepalingen van de in artikel 3 bedoelde afdeling en waardoor de collectieve belangen van de consumenten worden geschaad, kan op verzoek van een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking, in toepassing van de volgende bepalingen :

1° artikelen 95 tot 100 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument ;

2° artikelen 18 tot 20 en 22 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Elke daad die haar oorsprong in België vindt, waardoor de collectieve belangen van de consumenten in een andere lidstaat van de Europese Unie worden geschaad, en die, al naar gelang de regels betreffende de toepasselijke wet, strijdig is met de bepalingen van de in artikel 3 bedoelde afdeling of met de bepalingen van de wet van een lidstaat tot omzetting van de in

– établir, en termes simples et compréhensibles, le contenu de la garantie et les éléments essentiels nécessaires à sa mise en œuvre, notamment sa durée et son étendue territoriale, ainsi que le nom et l'adresse du garant.

§ 3. A la demande du consommateur, la garantie lui est remise par écrit ou lui est présentée sous un autre support durable, mis à sa disposition et auquel il a accès.

En tout cas, lorsque le contrat de vente est écrit, il contient les informations visées au § 2.

§ 4. La non-conformité d'une garantie aux exigences énoncées aux §§ 2 et 3 n'affecte pas le droit du consommateur d'en exiger le respect.

Il en va de même si la garantie n'est pas conforme aux exigences prévues à l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

Art. 1649octies. — Sont nuls les clauses contractuelles ou les accords conclus avant que le défaut de conformité ne soit porté à l'attention du vendeur par le consommateur et qui, directement ou indirectement, écartent ou limitent les droits accordés au consommateur par la présente section.

Toute stipulation déclarant applicable à un contrat régi par la présente section la loi d'un État tiers à l'Union européenne est nulle en ce qui concerne les matières régies par la présente section lorsque, en l'absence de cette stipulation, la loi d'un État membre de l'Union européenne serait applicable et que cette loi procure une protection plus élevée au consommateur dans lesdites matières.».

Art. 4

Tout acte contraire aux dispositions de la section visée à l'article 3 et qui porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs, peut faire l'objet d'une action en cessation à la demande d'une association ayant pour objet la défense des intérêts des consommateurs, en application des dispositions suivantes :

1° les articles 95 à 100 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur ;

2° les articles 18 à 20 et 22 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Tout acte qui, ayant son origine en Belgique, porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs dans un autre État membre de l'Union européenne et qui, en fonction des règles relatives à la loi applicable, est contraire aux dispositions de la section visée à l'article 3 ou à celles de la loi d'un État membre transposant la directive mentionnée à l'article 1er, alinéa 2, peut

artikel 1, tweede lid, bedoelde richtlijn, kan het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking in toepassing van de volgende bepalingen :

1° de wet van 26 mei 2002 betreffende de intracommunautaire vorderingen tot staking op het gebied van de bescherming van de consumentenbelangen ;

2° artikelen 21 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Art. 5

In artikel 32 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) in de nederlandse versie van het 7. wordt het woord «waarborgverplichting» vervangen door het woord «garantie-verplichting»;

b) het 12. wordt vervangen als volgt :

«12. de wettelijke waarborg voor verborgen gebreken bepaald bij de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek of de wettelijke verplichting tot levering van een met de overeenkomst in overeenstemming goed bepaald bij de artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, op te heffen of te verminderen».

Art. 6

Artikel 587, lid 1, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, opgeheven bij de wet van 2 augustus 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

«3° over de vorderingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, 2°, en in artikel 4, tweede lid, 2°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen;».

Art. 7

Artikel 589 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«9° in artikel 4, eerste lid, 1°, en in artikel 4, tweede lid, 1°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen».

Art. 8

Deze wet is slechts van toepassing op overeenkomsten die zijn gesloten na haar inwerkingtreding.

faire l'objet d'une action en cessation en application des dispositions suivantes :

1° la loi du 26 mai 2002 relative aux actions en cessation intracommunautaires en matière de protection des intérêts des consommateurs ;

2° les articles 21 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Art. 5

A l'article 32 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur sont apportées les modifications suivantes :

a) dans la version néerlandaise du 7., le mot «waarborgverplichting» est remplacé par le mot «*garantieplichting*» ;

b) le 12. est remplacé par le texte suivant :

«12. supprimer ou diminuer la garantie légale en matière de vices cachés prévue par les articles 1641 à 1649 du Code civil ou l'obligation légale de délivrance d'un bien conforme au contrat prévue par les articles 1649*bis* à 1649*octies* du Code civil».

Art. 6

L'article 587, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire, abrogé par la loi du 2 août 2002, est rétabli dans la formulation suivante:

«3° sur les demandes prévues à l'article 4, alinéa 1er, 2°, et à l'article 4, alinéa 2, 2°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs;».

Art. 7

L'article 589 du Code judiciaire est complété par la disposition suivante :

«9° à l'article 4, alinéa 1er, 1°, et à l'article 4, alinéa 2, 1°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs».

Art. 8

La présente loi ne s'applique qu'aux contrats conclus après son entrée en vigueur.

Art. 9

Ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, brengen de ondertekenende ministers aan de Kamer van volksvertegenwoordigers verslag uit over de toepassing van de wet, dat in het bijzonder zal handelen over de gevolgen van deze wet op de bescherming van de rechten van de consumenten.

Art. 9

Au plus tard trois ans après l'entrée en vigueur de la présente loi, les ministres signataires présentent, à la Chambre des représentants, un rapport sur l'application de la loi qui examinera particulièrement l'effet de la loi sur la protection des droits des consommateurs.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 34.517/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 6 december 2002 door de minister van Justitie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen», en, op 21 januari 2003, bij brief door de minister verzocht om mededeling van het advies binnen een termijn van ten hoogste drie dagen heeft op 27 januari 2003 het volgende advies gegeven :

Overeenkomstig artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering in de brief met de adviesaanvraag aldus :

«Cet avant-projet est destiné à transposer la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation, dont le délai de transposition a expiré le 1er janvier 2002.».

*
* * *

Overeenkomstig artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, bepaalt de Raad van State, afdeling Wetgeving, zich tot het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

*
* * *

Dispositief

Artikel 1

Artikel 6 van het voorontwerp wijzigd artikel 587 van het Gerechtelijk Wetboek door aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg de bevoegdheid toe te kennen om een uitspraak te doen over de vorderingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, 2°, en tweede lid, 2°, van het voorontwerp van wet.

Artikel 7 van het voorontwerp, dat artikel 589 van het Gerechtelijk Wetboek wijzigd, verleent de voorzitter van de rechtbank van koophandel de bevoegdheid om een uitspraak te doen over de vorderingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, 1°, en tweede lid, 1°, van het voorontwerp van wet.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 34.517/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le ministre de la Justice, le 6 décembre 2002, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur un avant-projet de loi «complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs», et, le 21 janvier 2003, d'une lettre par laquelle le ministre demande communication de l'avis dans un délai ne dépassant pas trois jours a donné le 27 janvier 2003 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

«Cet avant-projet est destiné à transposer la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation, dont le délai de transposition a expiré le 1er janvier 2002.».

*
* * *

Le Conseil d'État, section de législation, se limite, conformément à l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à examiner le fondement juridique, la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que l'accomplissement des formalités prescrites.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations qui suivent.

*
* * *

Dispositif

Article 1er

L'article 6 de l'avant-projet modifie l'article 587 du Code judiciaire en donnant compétence au président du tribunal de première instance pour statuer sur les demandes prévues à l'article 4, alinéa 1er, 2°, et alinéa 2, 2° de l'avant-projet de loi.

L'article 7 de l'avant-projet, qui modifie l'article 589 du Code judiciaire, donne compétence au président du tribunal de commerce pour statuer sur les demandes prévues à l'article 4, alinéa 1er, 1° et alinéa 2, 1° de l'avant-projet de loi.

Zulke bevoegdheidsopdrachten vallen onder artikel 77 van de Grondwet, en niet onder artikel 78.

Artikel 3

(afdeling 4 van hoofdstuk IV van titel VI van boek III)

Artikel 3 strekt ertoe in hoofdstuk IV van titel VI van boek III van het Burgerlijk Wetboek een afdeling 4 in te voegen, met als opschrift «Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten», die de artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* bevat.

Zulk een werkwijze is in strijd met artikel 76 van de Grondwet. Indien in een bepaalde regeling verscheidene artikelen gewijzigd of ingevoegd worden, dan moet immers voor elk van die artikelen ⁽¹⁾ een afzonderlijk wijzigings of invoegingsartikel worden gemaakt, zodat de wetgever artikelsgewijs over de voorgestelde wijzigingen kan stemmen.

(Ontworpen) artikel 1649*quater*

1. In paragraaf 5 staat het volgende «De bepalingen in dit hoofdstuk met betrekking tot de vrijwaring voor de verborgen gebreken van de verkochte zaak zijn niet van toepassing op de door deze afdeling geregelde verkopen».

In de memorie van toelichting wordt deze bepaling gewettigd doordat het beroep gegrond op de leveringsplicht voortaan niet meer beperkt is tot een gebrek dat bij de levering zichtbaar is, maar ook geldt voor het gebrek dat binnen een termijn van twee jaar na de levering aan het licht komt. Bijgevolg «wordt het beroep op het concept van vrijwaring tegen verborgen gebreken zinloos». Het gevolg daarvan is dat «de verkoper (dus instaat) voor een gebrek aan overeenstemming gedurende een termijn van twee jaar vanaf de levering van het goed : na verloop van deze termijn, is hij niet aansprakelijk aangezien de verplichting van de waarborg voor verborgen gebreken niet van toepassing is».

Terwijl het nodig is dat de vrijwaring tegen verborgen gebreken niet meer kan worden aangevoerd gedurende de periode van twee jaar tijdens welke de nieuwe waarborg geldt aangezien het voorontwerp er juist toe strekt één waarborgregeling in te voeren waarin alles wordt ondergebracht wat thans afzonderlijk geregeld is met de leveringsplicht enerzijds en de vrijwaring tegen gebreken anderzijds, vraagt de Raad van State zich wel af of de afschaffing van de vrijwaring tegen verborgen gebreken nadat de nieuwe waarborg van twee jaar verstreken is, geen verschillende behandeling uitmaakt ten aanzien van het gemeen recht, die op grond van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ⁽²⁾ betwist kan worden. De steller van het voorontwerp dient dat verschil in behandeling nader te wettigen in de memorie van toelichting.

⁽¹⁾ En voor elk nieuw opschrift.

⁽²⁾ Zie in dat verband artikel 8 en overweging 24 van richtlijn 1999/44/EG van het Europees parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen.

De telles attributions de compétence relèvent de l'article 77 de la Constitution et non de l'article 78.

Article 3

(section 4 du chapitre IV du titre VI du livre III)

L'article 3 vise à introduire une section 4 intitulée «Dispositions relatives aux ventes à des consommateurs», comprenant les articles 1649*bis* à 1649*octies*, dans le chapitre IV du titre VI du livre III du Code civil.

Une telle manière de procéder n'est pas compatible avec l'article 76 de la Constitution. En effet, lorsqu'un texte modifie ou insère plusieurs articles dans un même texte, il faut consacrer un article distinct à chaque article à modifier ⁽¹⁾ ou à insérer afin que le législateur puisse voter, article par article, les modifications proposées.

Article 1649*quater* (en projet)

1. Le paragraphe 5 dispose que «les dispositions du présent chapitre relatives à la garantie des défauts cachés de la chose vendue ne sont pas applicables aux ventes régies par la présente section».

L'exposé des motifs justifie cette disposition par le fait que le recours fondé sur l'obligation de délivrance n'est désormais plus limité au défaut apparent lors de la délivrance, mais couvre également le défaut qui se manifeste dans un délai de deux ans à compter de la délivrance. Dès lors, «le recours au concept de garantie des défauts cachés devient sans objet». Il en résulte que «le vendeur répond donc d'un défaut de conformité pendant un délai de deux ans à compter de la délivrance du bien : au-delà de ce délai, sa responsabilité n'est pas engagée, l'obligation de garantie des vices cachés n'étant pas applicable».

S'il s'impose que la garantie des vices cachés ne puisse plus être invoquée pendant la période de deux ans couverte par la nouvelle garantie -puisque l'avant-projet a précisément pour but d'établir un régime unique de garantie qui englobe ce qui est actuellement dissocié entre l'obligation de délivrance et la garantie des vices-, le Conseil d'État se demande si le fait de supprimer également la garantie des vices cachés après que la nouvelle garantie de deux ans a pris fin ne constitue pas une différence de traitement, par rapport au droit commun, qui pourrait être critiquée sur le fondement des articles 10 et 11 de la Constitution ⁽²⁾. Il appartient à l'auteur de l'avant-projet de justifier davantage cette différenciation dans l'exposé des motifs.

⁽¹⁾ Ainsi qu'aux nouveaux intitulés.

⁽²⁾ Voir, à ce sujet, l'article 8 et le considérant 24 de la Directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation.

(Ontworpen) artikel 1649sexies

1. Aangezien de theorie van de niet-bestaande handelingen in het privaatrecht veroordeeld is in de rechtsleer, schrijve men «wordt voor nietig gehouden» in plaats van «wordt voor niet-bestaande gehouden», en precisere men in de memorie van toelichting of het gaat om een absolute dan wel om een relatieve nietigheid ⁽³⁾.

2. Artikel 4 van de genoemde richtlijn 1999/44/EG legt het nationaal recht op «de persoon of personen op wie de eindverkoper verhaal kan nemen alsmede de rechtsvorderingen en de wijze van procederen» te bepalen. In het voorontwerp wordt die verplichting niet naar behoren omgezet; de verwijzing in de memorie van toelichting naar de rechtspraak, rechtspraak die overigens beperkt is tot de problematiek van de verborgen gebreken, is wat dat betreft niet voldoende.

Artikel 4

Het heeft geen zin te verwijzen naar de «bepalingen van de in artikel 3 bedoelde afdeling», maar wel naar de artikelen 1649bis tot 1649octies van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 3 van het voorontwerp is immers een «lege doos», aangezien het gaat om een wijzigingsbepaling.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y.	KREINS,	kamervoorzitter,
J.	JAUMOTTE,	

Mevrouw

M.	BAGUET,	staatsraden,
----	---------	--------------

de Heren

J.	van COMPERNOLLE,	
B.	GLANSORFF,	assessoren van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

A.-C.	VAN GEERSDAELE,	toegevoegd griffier.
-------	-----------------	----------------------

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. LEFEBVRE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. M. JOASSART, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,	DE VOORZITTER,
--------------	----------------

A.-C. VAN GEERSDAELE	Y. KREINS
----------------------	-----------

⁽³⁾ Zie advies 33.930/2, dat de afdeling wetgeving van de Raad van State op 13 januari 2003 heeft gewezen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten wat de controle op de vennootschappen voor het beheer van de rechten betreft».

Article 1649sexies (en projet)

1. La théorie des actes inexistants en droit privé ayant été condamnée par la doctrine, il y a lieu d'écrire, in fine «... est nulle.» et de préciser, dans l'exposé des motifs, s'il s'agit d'une nullité absolue ou relative ⁽³⁾.

2. L'article 4 de la Directive 1999/44/CE, précitée, appelle le droit national à déterminer «le ou les responsable(s) contre qui le vendeur final peut se retourner, ainsi que les actions et les conditions d'exercice pertinentes». L'avant-projet ne transpose qu'imparfaitement cette obligation; le renvoi fait dans l'exposé des motifs à la jurisprudence, du reste limitée à la problématique des vices cachés, est à cet égard insuffisant.

Article 4

Il n'y a pas lieu de se référer aux «dispositions de la section visée à l'article 3» mais aux articles 1649bis à 1649octies du Code civil.

En effet, l'article 3 de l'avant-projet est une «coquille vide» puisqu'il s'agit d'une disposition modificative.

La chambre était composée de

Messieurs

Y.	KREINS,	président de chambre,
J.	JAUMOTTE,	

Madame

M.	BAGUET,	conseillers d'État,
----	---------	---------------------

Messieurs

J.	van COMPERNOLLE,	
B.	GLANSORFF,	assesseurs de la section de législation,

Madame

A.-C.	VAN GEERSDAELE,	greffier assumé.
-------	-----------------	------------------

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. M. JOASSART, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. JAUMOTTE.

LE GRIFFIER,	LE PRÉSIDENT,
--------------	---------------

A.-C. VAN GEERSDAELE	Y. KREINS
----------------------	-----------

⁽³⁾ Voir l'avis 33.930/2 donné par la section de législation du Conseil d'Etat, le 13 janvier 2003, sur un avant-projet de loi «modifiant, en ce qui concerne le contrôle des sociétés de gestion des droits, la loi du 30 juin 1994 relative au droit d'auteur et aux droits voisins».

WETSONTWERP

ALBERT, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Justitie, Onze minister van Economie en Onze minister van Consumentenzaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Justitie, Onze minister van Economie en Onze minister van Consumentenzaken zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze Naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Zij brengt de beginselen ten uitvoer van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen.

Art. 2

In artikel 1604 van het Burgerlijk Wetboek wordt vóór het bestaande enige lid het volgende lid ingevoegd :

« De verkoper moet aan de koper een zaak leveren die met de overeenkomst in overeenstemming is. ».

Art. 3

In Boek III, Titel VI, Hoofdstuk IV van het Burgerlijk Wetboek wordt een Afdeling 4 ingevoegd, luidende :

« Afdeling 4. Bepalingen met betrekking tot de verkoop aan consumenten

Art. 1649bis. — § 1. Deze afdeling is van toepassing op de verkopen van consumptiegoederen door een verkoper aan een consument.

§ 2. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder :

PROJET DE LOI

ALBERT, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Justice, Notre ministre de l'Economie et Notre ministre de la Protection de la Consommation,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre de la Justice, Notre ministre de l'Economie et Notre ministre de la Protection de la Consommation sont chargés de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives, et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Elle transpose la directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil du 25 mai 1999 sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation.

Art. 2

Dans l'article 1604 du Code civil, l'alinéa suivant est inséré avant l'alinéa unique actuel:

« Le vendeur est tenu de délivrer à l'acheteur une chose conforme au contrat. ».

Art. 3

Il est inséré dans le Livre III, Titre VI, Chapitre IV du Code civil, une Section 4, rédigée comme suit :

« Section 4. Dispositions relatives aux ventes à des consommateurs

Art. 1649bis. — § 1er. La présente section est applicable aux ventes de biens de consommation par un vendeur à un consommateur.

§ 2. Pour l'application de la présente section, il y a lieu d'entendre par :

a) «consument» : iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die geen verband houden met zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

b) «verkoper» : iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die consumptiegoederen verkoopt in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

c) « consumptiegoederen » : alle roerende lichamelijke zaken, behalve :

- goederen die in uitvoering van een beslag of anderszins gerechtelijk zijn verkocht,
- water en gas die niet marktklaar zijn gemaakt in een bepaald volume of in een bepaalde hoeveelheid,
- elektriciteit;

d) « producent » : de fabrikant van consumptiegoederen, de importeur van consumptiegoederen op het grondgebied van de Europese Gemeenschap of elke andere persoon die zich als producent voordoet door zijn naam, handelsmerk of enig ander onderscheidend teken op de consumptiegoederen aan te brengen;

e) « garantie » : elke door een verkoper of producent tegenover de consument aangegane verbintenis om de betaalde prijs terug te betalen, of om de consumptiegoederen te vervangen of te herstellen, of om er zich op enigerlei wijze om te bekommeren, indien de goederen niet overeenstemmen met de beschrijving in het garantiebewijs of in de desbetreffende reclame;

f) « herstelling » : het consumptiegoed in geval van gebrek aan overeenstemming met de overeenkomst, daarmee in overeenstemming brengen.

§ 3. Voor de toepassing van deze afdeling worden overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen eveneens als verkoopovereenkomsten beschouwd.

Art. 1649ter. — § 1. Voor de toepassing van artikel 1604, eerste lid, wordt het door de verkoper aan de consument geleverde goed geacht slechts in overeenstemming met de overeenkomst te zijn indien :

a) het in overeenstemming is met de door de verkoper gegeven beschrijving ervan en de eigenschappen bezit van de goederen die de verkoper aan de consument als monster of als model heeft getoond;

b) het geschikt is voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik dat deze aan de verkoper bij het sluiten van de overeenkomst heeft medegedeeld en dat de verkoper heeft aanvaard ;

a) «consommateur» : toute personne physique qui agit à des fins qui n'entrent pas dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

b) «vendeur» : toute personne physique ou morale qui vend des biens de consommation dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

c) «bien de consommation» : tout objet mobilier corporel, sauf :

- les biens vendus sur saisie ou de quelque autre manière par autorité de justice,
- l'eau et le gaz lorsqu'ils ne sont pas conditionnés dans un volume délimité ou en quantité déterminée,
- l'électricité;

d) «producteur» : le fabricant d'un bien de consommation, l'importateur d'un bien de consommation sur le territoire de la Communauté européenne ou toute personne qui se présente comme producteur en apposant sur le bien de consommation son nom, sa marque ou un autre signe distinctif;

e) «garantie» : tout engagement d'un vendeur ou d'un producteur à l'égard du consommateur de rembourser le prix payé, ou de remplacer, de réparer ou de s'occuper d'une façon quelconque du bien s'il ne correspond pas aux conditions énoncées dans la déclaration de garantie ou dans la publicité y relative;

f) «réparation» : en cas de défaut de conformité, la mise du bien de consommation dans un état conforme au contrat.

§ 3. Pour l'application de la présente section, sont également réputés être des contrats de vente les contrats de fourniture de biens de consommation à fabriquer ou à produire.

Art. 1649ter. — § 1er. Pour l'application de l'article 1604, alinéa 1er, le bien de consommation délivré par le vendeur au consommateur est réputé n'être conforme au contrat que si :

a) il correspond à la description donnée par le vendeur et possède les qualités du bien que le vendeur a présenté sous forme d'échantillon ou modèle au consommateur;

b) il est propre à tout usage spécial recherché par le consommateur, que celui-ci a porté à la connaissance du vendeur au moment de la conclusion du contrat et que le vendeur a accepté;

c) het geschikt is voor het gebruik waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen ;

d) het de kwaliteit en prestaties biedt die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van het goed en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij de reclame en de etikettering.

§ 2. De verkoper is niet gebonden door de in het paragraaf 1, punt d), bedoelde publiekelijk afgelegde mededelingen indien hij aantoonst dat :

- bedoelde mededeling hem niet bekend was en hem redelijkerwijs niet bekend kon zijn,
- deze mededeling op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst was rechtgezet, of
- de beslissing tot aankoop van het consumptiegoed niet door deze mededeling kon beïnvloed zijn.

§ 3. Gebrek aan overeenstemming wordt geacht niet te bestaan in de zin van dit artikel als, op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst, de consument het gebrek kende of redelijkerwijs daarvan op de hoogte moest zijn, dan wel als het gebrek aan overeenstemming voortvloeit uit het materiaal geleverd door de consument.

§ 4. Gebrek aan overeenstemming ten gevolge van een verkeerde installatie van het consumptiegoed wordt gelijkgesteld met gebrek aan overeenstemming van het goed wanneer de installatie deel uitmaakt van de koopovereenkomst betreffende het goed en door de verkoper of onder diens verantwoordelijkheid is uitgevoerd.

Hetzelfde geldt als een voor montage door de consument bestemd goed door de consument is geïnstalleerd en de verkeerde installatie een gevolg is van een gebrek in de montagehandleiding.

Art. 1649*quater*. — § 1. De verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering.

De termijn van twee jaar bedoeld in het eerste lid wordt opgeschort tijdens de periode vereist voor de herstelling of de vervanging van het goed of in geval van onderhandelingen tussen de verkoper en de consument met het oog op een minnelijke schikking.

In afwijking van het eerste lid kunnen voor de tweedehandsgoederen de verkoper en de consument een kortere termijn dan twee jaar overeenkomen zonder dat die termijn korter dan één jaar mag zijn.

c) il est propre aux usages auxquels servent habituellement les biens du même type;

d) il présente la qualité et les prestations habituelles d'un bien de même type auxquelles le consommateur peut raisonnablement s'attendre, eu égard à la nature du bien et, le cas échéant, compte tenu des déclarations publiques faites sur les caractéristiques concrètes du bien par le vendeur, par le producteur ou par son représentant, notamment dans la publicité ou l'étiquetage.

§ 2. Le vendeur n'est pas tenu par des déclarations publiques visées au paragraphe 1er, point d), s'il démontre:

- qu'il ne connaissait pas la déclaration en cause et n'était pas raisonnablement en mesure de la connaître,
- que la déclaration en cause avait été rectifiée au moment de la conclusion du contrat, ou
- que la décision d'acheter le bien de consommation n'a pas pu être influencée par la déclaration.

§ 3. Le défaut de conformité est réputé ne pas exister au sens du présent article si, au moment de la conclusion du contrat, le consommateur connaissait ce défaut ou ne pouvait raisonnablement l'ignorer, ou si le défaut de conformité a son origine dans les matériaux fournis par le consommateur.

§ 4. Tout défaut de conformité qui résulte d'une mauvaise installation du bien de consommation est assimilé au défaut de conformité du bien lorsque l'installation fait partie du contrat de vente du bien et a été effectuée par le vendeur ou sous sa responsabilité.

Il en va de même lorsque le bien, destiné à l'installation par le consommateur, est installé par lui et que le montage défectueux est dû à une erreur des instructions de montage.

Art. 1649*quater*. — § 1er. Le vendeur répond vis-à-vis du consommateur de tout défaut de conformité qui existe lors de la délivrance du bien et qui apparaît dans un délai de deux ans à compter de celle-ci.

Le délai de deux ans prévu à l'alinéa 1er est suspendu pendant le temps nécessaire à la réparation ou au remplacement du bien, ou en cas de négociations entre le vendeur et le consommateur en vue d'un accord amiable.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le vendeur et le consommateur peuvent, pour les biens d'occasion, convenir d'un délai inférieur à deux ans sans que ce délai soit inférieur à un an.

§ 2. De verkoper en de consument kunnen een termijn overeenkomen waarbinnen de consument de verkoper op de hoogte van het gebrek aan overeenstemming moet brengen, zonder dat die termijn korter mag zijn dan twee maanden vanaf de dag waarop de consument het gebrek heeft vastgesteld.

§ 3. De rechtsvordering van de consument verjaart na verloop van één jaar vanaf de dag waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar bedoeld in § 1 mag verstrijken.

§ 4. Manifesteert zich een gebrek aan overeenstemming binnen een termijn van zes maanden vanaf de levering van het goed, dan geldt tot bewijs van het tegendeel het vermoeden dat dit gebrek bestond op het tijdstip van levering, tenzij dit vermoeden onverenigbaar is met de aard van het goed of met de aard van het gebrek aan overeenstemming.

§ 5. De bepalingen in dit hoofdstuk met betrekking tot de vrijwaring voor de verborgen gebreken van de verkochte zaak zijn niet van toepassing op de door deze afdeling geregelde verkopen.

Art. 1649quinquies. — § 1. Naast desgevallend schadevergoeding, heeft de consument het recht van de verkoper die met toepassing van artikel 1649quater aansprakelijk is voor een gebrek aan overeenstemming te eisen, hetzij de herstelling of de vervanging van het goed onder de voorwaarden bedoeld in § 2, hetzij een passende vermindering van de prijs of de ontbinding van de overeenkomst, overeenkomstig de voorwaarden voorzien in § 3.

Desgevallend wordt er evenwel rekening gehouden met de verergering van de schade voortvloeiend uit het gebruik van het goed door de consument na het ogenblik waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld of zou hebben moeten vaststellen.

§ 2. In eerste instantie heeft de consument het recht om van de verkoper het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging van het goed te verlangen behalve als dat onmogelijk of buiten verhouding zou zijn. Elke herstelling of vervanging moet, rekening houdend met de aard van het goed en het door de consument beoogd gebruik, binnen een redelijke termijn en zonder ernstige overlast voor de consument verricht worden.

De kosten bedoeld in het vorige lid zijn de kosten die moeten worden gemaakt om de goederen in overeenstemming te brengen, namelijk de verzendingskosten en de kosten die verband houden met loon en materiaal.

§ 2. Le vendeur et le consommateur peuvent convenir d'un délai pendant lequel le consommateur est tenu d'informer le vendeur de l'existence du défaut de conformité, sans que ce délai soit inférieur à deux mois à compter du jour où le consommateur a constaté le défaut.

§ 3. L'action du consommateur se prescrit dans un délai d'un an à compter du jour où il a constaté le défaut de conformité, sans que ce délai puisse expirer avant la fin du délai de deux ans prévu au § 1er.

§ 4. Sauf preuve contraire, le défaut de conformité qui apparaît dans un délai de six mois à partir de la délivrance du bien est présumé exister au moment de la délivrance, sauf lorsque cette présomption n'est pas compatible avec la nature du bien ou la nature du défaut de conformité.

§ 5. Les dispositions du présent chapitre relatives à la garantie des défauts cachés de la chose vendue ne sont pas applicables aux ventes régies par la présente section.

Art. 1649quinquies. — § 1er. Outre des dommages et intérêts le cas échéant, le consommateur a le droit d'exiger du vendeur qui répond d'un défaut de conformité en application de l'article 1649quater, soit la réparation du bien ou son remplacement, dans les conditions prévues au § 2, soit une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat, dans les conditions prévues au § 3.

Il est toutefois tenu compte, le cas échéant, de l'aggravation du dommage résultant de l'usage du bien par le consommateur après le moment où il a constaté le défaut de conformité ou aurait dû le constater.

§ 2. Le consommateur a le droit, dans un premier temps, d'exiger du vendeur la réparation du bien ou son remplacement, dans les deux cas sans frais, à moins que cela ne soit impossible ou disproportionné. Toute réparation ou tout remplacement doit être effectué dans un délai raisonnable et sans inconvénient majeur pour le consommateur, compte tenu de la nature du bien et de l'usage recherché par le consommateur.

Les frais visés à l'alinéa précédent sont les frais nécessaires exposés pour la mise des biens dans un état conforme, notamment les frais d'envoi du bien et les frais associés au travail et au matériel.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt een vorm van genoegdoening geacht buiten verhouding te zijn indien zij voor de verkoper kosten meebrengt die, vergeleken met de alternatieve vorm van genoegdoening onredelijk zijn, gelet op :

- de waarde die het goed zonder het gebrek aan overeenstemming zou hebben;
- de ernst van het gebrek aan overeenstemming;
- de vraag of de alternatieve vorm van genoegdoening concreet mogelijk is zonder ernstige overlast voor de consument.

§ 3. De consument heeft het recht van de verkoper een passende prijsvermindering of de ontbinding van de koopovereenkomst te eisen :

- indien hij geen aanspraak kan maken op herstelling of vervanging of
- indien de verkoper niet binnen een redelijke termijn of zonder ernstige overlast voor de consument de herstelling of de vervanging heeft verricht.

In afwijking van het eerste lid heeft de consument niet het recht de ontbinding van de overeenkomst te verlangen indien het gebrek aan overeenstemming van geringe betekenis is.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt elke terugbetaling aan de consument verminderd teneinde rekening te houden met het gebruik dat deze van het goed heeft gehad sinds de levering ervan.

Art. 1649*sexies*. — Wanneer de verkoper jegens de consument aansprakelijk is uit hoofde van een gebrek aan overeenstemming, kan hij tegen de producent of tegen iedere contractuele tussenpersoon in de eigendomsoverdracht van het consumptiegoed, verhaal doen op grond van contractuele aansprakelijkheid waartoe deze producent of deze tussenpersoon met betrekking tot het goed is gehouden zonder dat een contractueel beding dat tot gevolg heeft die aansprakelijkheid te beperken of op te heffen, hem mag tegenworpen worden.

Art. 1649*septies*. — § 1. Elke garantie is bindend voor diegene die haar biedt volgens de in het garantiebewijs en de daarmee samenhangende reclame vastgestelde voorwaarden.

§ 2. In de garantie :

- moet vermeld staan dat de consument krachtens de toepasselijke nationale wetgeving betreffende de verkoop van consumptiegoederen wettelijke rechten heeft en moet duidelijk worden gesteld dat de garantie die rechten onverlet laat;

Pour l'application de l'alinéa 1er, un mode de dédommagement est considéré comme disproportionné s'il impose au vendeur des coûts qui, par rapport à l'autre mode, sont déraisonnables compte tenu :

- de la valeur qu'aurait le bien s'il n'y avait pas le défaut de conformité,
- de l'importance du défaut de conformité et
- de la question de savoir si l'autre mode de dédommagement peut être mis en œuvre sans inconvénient majeur pour le consommateur.

§ 3. Le consommateur a le droit d'exiger du vendeur une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat :

- s'il n'a droit ni à la réparation ni au remplacement du bien ou
- si le vendeur n'a pas effectué la réparation ou le remplacement dans un délai raisonnable ou sans inconvénient majeur pour le consommateur.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le consommateur n'a pas le droit d'exiger la résolution du contrat si le défaut de conformité est mineur.

Pour l'application de l'alinéa 1er, tout remboursement au consommateur est réduit pour tenir compte de l'usage que celui-ci a eu du bien depuis sa livraison.

Art. 1649*sexies*. — Lorsque le vendeur répond vis-à-vis du consommateur d'un défaut de conformité, il peut exercer, à l'encontre du producteur ou de tout intermédiaire contractuel dans la transmission de la propriété du bien de consommation, un recours fondé sur la responsabilité contractuelle à laquelle ce producteur ou cet intermédiaire est tenu par rapport au bien, sans que puisse lui être opposée une clause contractuelle ayant pour effet de limiter ou d'écarter cette responsabilité.

Art. 1649*septies*. — § 1er. Toute garantie lie celui qui l'offre selon les conditions fixées dans la déclaration de garantie et dans la publicité y afférente.

§ 2. La garantie doit :

- indiquer que le consommateur a des droits légaux au titre de la législation nationale applicable régissant la vente des biens de consommation et indiquer clairement que ces droits ne sont pas affectés par la garantie,

- moeten in duidelijke en begrijpelijke taal de inhoud van de garantie en de essentiële gegevens vermeld staan die noodzakelijk zijn om van de garantie gebruik te kunnen maken, met name de duur en het geografische toepassingsgebied van de garantie, alsmede de naam en het adres van de garant.

§ 3. Op verzoek van de consument moet de garantie hem schriftelijk of op een andere te zijner beschikking staande en voor hem toegankelijke duurzame drager beschikbaar worden gesteld.

Wanneer de verkoopovereenkomst schriftelijk is, behoudt ze in ieder geval de inlichtingen bedoeld in § 2.

§ 4. Indien een garantie niet conform de vereisten bepaald in §§ 2 en 3 is, doet zulks op generlei wijze afbreuk aan het recht van de consument om de naleving ervan te eisen.

Zulks geldt eveneens wanneer de garantie niet conform is aan de eisen voorzien in artikel 13, eerste lid, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

Art. 1649*octies*. — Zijn nietig, contractuele bedingen of afspraken overeengekomen vooraleer het gebrek aan overeenstemming aan de verkoper door de consument ter kennis is gebracht, en waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de rechten die de consument uit deze afdeling put, worden beperkt of uitgesloten.

Een beding dat de wet van een Staat die geen lid is van de Europese Unie op een overeenkomst beheerst door deze afdeling toepasselijk verklaart, is nietig wat betreft de in deze afdeling geregelde aangelegenheden, wanneer bij gebreke van dat beding de wet van een lidstaat van de Europese Unie toepasselijk zou zijn en die wet de consument in genoemde aangelegenheden een hogere bescherming verleent.

Art. 4

Elke daad die strijdig is met artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, zoals ingevoegd door artikel 3, en waardoor de collectieve belangen van de consumenten worden geschaad, kan op verzoek van een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking, in toepassing van de volgende bepalingen:

1° artikelen 95 tot 100 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument;

- établir, en termes simples et compréhensibles, le contenu de la garantie et les éléments essentiels nécessaires à sa mise en œuvre, notamment sa durée et son étendue territoriale, ainsi que le nom et l'adresse du garant.

§ 3. A la demande du consommateur, la garantie lui est remise par écrit ou lui est présentée sous un autre support durable, mis à sa disposition et auquel il a accès.

En tout cas, lorsque le contrat de vente est écrit, il contient les informations visées au § 2.

§ 4. La non-conformité d'une garantie aux exigences énoncées aux §§ 2 et 3 n'affecte pas le droit du consommateur d'en exiger le respect.

Il en va de même si la garantie n'est pas conforme aux exigences prévues à l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

Art. 1649*octies*. — Sont nuls les clauses contractuelles ou les accords conclus avant que le défaut de conformité ne soit porté à l'attention du vendeur par le consommateur et qui, directement ou indirectement, écartent ou limitent les droits accordés au consommateur par la présente section.

Toute stipulation déclarant applicable à un contrat régi par la présente section la loi d'un État tiers à l'Union européenne est nulle en ce qui concerne les matières régies par la présente section lorsque, en l'absence de cette stipulation, la loi d'un État membre de l'Union européenne serait applicable et que cette loi procure une protection plus élevée au consommateur dans lesdites matières.

Art. 4

Tout acte contraire aux articles 1649*bis* à 1649*octies* du Code civil, tels qu'insérés par l'article 3, et qui porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs, peut faire l'objet d'une action en cessation à la demande d'une association ayant pour objet la défense des intérêts des consommateurs, en application des dispositions suivantes :

1° les articles 95 à 100 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur;

2° artikelen 18 tot 20 en 22 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Elke daad die haar oorsprong in België vindt, waardoor de collectieve belangen van de consumenten in een andere lidstaat van de Europese Unie worden geschaad, en die, al naar gelang de regels betreffende de toepasselijke wet, strijdig is met de bepalingen van de in artikel 3 bedoelde afdeling of met de bepalingen van de wet van een lidstaat tot omzetting van de in artikel 1, tweede lid, bedoelde richtlijn, kan het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking in toepassing van de volgende bepalingen :

1° de wet van 26 mei 2002 betreffende de intracommunautaire vorderingen tot staking op het gebied van de bescherming van de consumentenbelangen;

2° artikelen 21 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Art. 5

In artikel 32 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) in de nederlandse versie van het 7., wordt het woord «waarborgverplichting» vervangen door het woord «garantieplichting»;

b) het 12. wordt vervangen als volgt :

«12. de wettelijke waarborg voor verborgen gebreken bepaald bij de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek of de wettelijke verplichting tot levering van een met de overeenkomst in overeenstemming goed bepaald bij de artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, op te heffen of te verminderen».

Art. 6

Artikel 587, lid 1, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, opgeheven bij de wet van 2 augustus 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

«3° over de vorderingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, 2°, en in artikel 4, tweede lid, 2°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Bur-

2° les articles 18 à 20 et 22 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Tout acte qui, ayant son origine en Belgique, porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs dans un autre État membre de l'Union européenne et qui, en fonction des règles relatives à la loi applicable, est contraire aux dispositions de la section visée à l'article 3 ou à celles de la loi d'un État membre transposant la directive mentionnée à l'article 1er, alinéa 2, peut faire l'objet d'une action en cessation en application des dispositions suivantes :

1° la loi du 26 mai 2002 relative aux actions en cessation intracommunautaires en matière de protection des intérêts des consommateurs;

2° les articles 21 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Art. 5

A l'article 32 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur sont apportées les modifications suivantes :

a) dans la version néerlandaise du 7., le mot «waarborgverplichting » est remplacé par le mot «garantieplichting» ;

b) le 12. est remplacé par le texte suivant :

«12. supprimer ou diminuer la garantie légale en matière de vices cachés prévue par les articles 1641 à 1649 du Code civil ou l'obligation légale de délivrance d'un bien conforme au contrat prévue par les articles 1649*bis* à 1649*octies* du Code civil».

Art. 6

L'article 587, alinéa 1er, 3°, du Code judiciaire, abrogé par la loi du 2 août 2002, est rétabli dans la formulation suivante:

«3° sur les demandes prévues à l'article 4, alinéa 1er, 2°, et à l'article 4, alinéa 2, 2°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente

gerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen;».

Art. 7

Artikel 589 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«9° in artikel 4, eerste lid, 1°, en in artikel 4, tweede lid, 1°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen».

Art. 8

Deze wet is slechts van toepassing op overeenkomsten die zijn gesloten na haar inwerkingtreding.

Art. 9

Ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, brengen de ministers die respectievelijk Justitie, Economie en Consumentenzaken in hun bevoegdheden hebben aan de Kamer van volksvertegenwoordigers verslag uit over de toepassing van de wet, dat in het bijzonder zal handelen over de gevolgen van deze wet op de bescherming van de rechten van de consumenten.

Gegeven te Brussel, 18 februari 2003

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

*Voor de minister van Justitie, afwezig,
de minister van Telecommunicatie en
Overheidsbedrijven en Participaties,*

Rik DAEMS

De minister van Economie,

Charles PICQUÉ

De minister van Consumentenzaken,

Jef TAVERNIER

en vue de protéger les consommateurs;».

Art. 7

L'article 589 du Code judiciaire est complété par la disposition suivante :

«9° à l'article 4, alinéa 1er, 1° et à l'article 4, alinéa 2, 1°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs».

Art. 8

La présente loi ne s'applique qu'aux contrats conclus après son entrée en vigueur.

Art. 9

Au plus tard trois ans après l'entrée en vigueur de la présente loi, les ministres ayant respectivement la Justice, l'Economie et la Protection de la Consommation dans leurs attributions présentent, à la Chambre des représentants, un rapport sur l'application de la loi qui examinera particulièrement l'effet de la loi sur la protection des droits des consommateurs.

Donné à Bruxelles, le 18 février 2003

ALBERT

PAR LE ROI :

*pour le ministre de la Justice, absent,
le ministre des Télécommunications et des
Entreprises et Participations publiques,*

Rik DAEMS

Le ministre de l'Economie,

Charles PICQUÉ

Le ministre de la Protection de la Consommation,

Jef TAVERNIER

BASISTEKST**Bepalingen van het Burgerlijk Wetboek****Art. 1604**

Levering is de overdracht van de verkochte zaak in de macht en het bezit van de koper.

**BASISTEKST AANGEPAST AAN HET ONTWERP
VAN WET HOUDENDE AANVULLING VAN DE
BEPALINGEN VAN HET BURGERLIJK WETBOEK
INZAKE VERKOOP TENEINDE DE CONSUMENTEN
TE BESCHERMEN**
Bepalingen van het Burgerlijk Wetboek**Art. 1604**

De verkoper moet aan de koper een zaak leveren die met de overeenkomst in overeenstemming is.

Levering is de overdracht van de verkochte zaak in de macht en het bezit van de koper.

Artikel 3 van het ontwerp van wet voegt in Boek III, Titel VI, Hoofdstuk IV van het Burgerlijk Wetboek een Afdeling 4 in, luidende :

« Afdeling 4 . Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten

Art. 1649*bis*. — § 1. Deze afdeling is van toepassing op de verkopen van consumptiegoederen door een verkoper aan een consument.

§ 2. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder :

a) «consument» : iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die geen verband houden met zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

b) «verkoper» : iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die consumptiegoederen verkoopt in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

c) « consumptiegoederen » : alle roerende lichamelijke zaken, behalve :

- goederen die in uitvoering van een beslag of anderszins gerechtelijk zijn verkocht,
- water en gas die niet marktklaar zijn gemaakt in een bepaald volume of in een bepaalde hoeveelheid,
- elektriciteit.

d) « producent » : de fabrikant van consumptiegoederen, de importeur van consumptiegoederen op het grondgebied van de Europese Gemeenschap of elke andere persoon die zich als producent voordoet door zijn naam, handelsmerk of enig ander onderscheidend teken op de consumptiegoederen aan te brengen;

TEXTE DE BASE

Dispositions du Code civil

Art. 1604

La délivrance est le transfert de la chose vendue en la jouissance et possession de l'acheteur.

TEXTE DE BASE ADAPTE AU PROJET DE LOI COMPLETANT LES DISPOSITIONS DU CODE CIVIL RELATIVES A LA VENTE EN VUE DE PRO- TEGER LES CONSOMMATEURS

Dispositions du Code civil

Art. 1604

Le vendeur est tenu de délivrer à l'acheteur une chose conforme au contrat.

La délivrance est le transfert de la chose vendue en la jouissance et possession de l'acheteur.

L'article 3 du projet de loi insère dans le Livre III, Titre VI, Chapitre IV du Code civil, une Section 4, rédigée comme suit :

« Section 4. Dispositions relatives aux ventes à des consommateurs

Art. 1649*bis*. — § 1er. La présente section est applicable aux ventes de biens de consommation par un vendeur à un consommateur.

§ 2. Pour l'application de la présente section, il y a lieu d'entendre par :

a) «consommateur» : toute personne physique qui agit à des fins qui n'entrent pas dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

b) «vendeur» : toute personne physique ou morale qui vend des biens de consommation dans le cadre de son activité professionnelle ou commerciale;

c) «bien de consommation» : tout objet mobilier corporel, sauf :

- les biens vendus sur saisie ou de quelque autre manière par autorité de justice,
- l'eau et le gaz lorsqu'ils ne sont pas conditionnés dans un volume délimité ou en quantité déterminée,
- l'électricité;

d) «producteur» : le fabricant d'un bien de consommation, l'importateur d'un bien de consommation sur le territoire de la Communauté européenne ou toute personne qui se présente comme producteur en apposant sur le bien de consommation son nom, sa marque ou un autre signe distinctif;

e) « garantie » : elke door een verkoper of producent tegenover de consument aangegane verbintenis om de betaalde prijs terug te betalen, of om de consumptiegoederen te vervangen of te herstellen, of om er zich op enigerlei wijze om te bekommeren, indien de goederen niet overeenstemmen met de beschrijving in het garantiebewijs of in de desbetreffende reclame;

f) « herstelling » : het consumptiegoed in geval van gebrek aan overeenstemming met de overeenkomst, daarmee in overeenstemming brengen.

§ 3. Voor de toepassing van deze afdeling worden overeenkomsten tot levering van te vervaardigen of voort te brengen consumptiegoederen eveneens als verkoopovereenkomsten beschouwd.

Art. 1649ter. — § 1. Voor de toepassing van artikel 1604, eerste lid, wordt het door de verkoper aan de consument geleverde goed geacht slechts in overeenstemming met de overeenkomst te zijn indien :

a) het in overeenstemming is met de door de verkoper gegeven beschrijving ervan en de eigenschappen bezit van de goederen die de verkoper aan de consument als monster of als model heeft getoond;

b) het geschikt is voor elk bijzonder door de consument gewenst gebruik dat deze aan de verkoper bij het sluiten van de overeenkomst heeft medegedeeld en dat de verkoper heeft aanvaard;

c) het geschikt is voor het gebruik waartoe goederen van dezelfde soort gewoonlijk dienen;

d) het de kwaliteit en prestaties biedt die voor goederen van dezelfde soort normaal zijn en die de consument redelijkerwijs mag verwachten, gelet op de aard van het goed en op de eventuele door de verkoper, de producent of diens vertegenwoordiger publiekelijk gedane mededelingen over de bijzondere kenmerken ervan, namelijk bij de reclame en de etikettering.

§ 2. De verkoper is niet gebonden door de in het paragraaf 1, punt d), bedoelde publiekelijk afgelegde mededelingen indien hij aantoont dat :

- bedoelde mededeling hem niet bekend was en hem redelijkerwijs niet bekend kon zijn,
- deze mededeling op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst was rechtgezet, of
- de beslissing tot aankoop van het consumptiegoed niet door deze mededeling kon beïnvloed zijn.

e) «garantie» : tout engagement d'un vendeur ou d'un producteur à l'égard du consommateur de rembourser le prix payé, ou de remplacer, de réparer ou de s'occuper d'une façon quelconque du bien s'il ne correspond pas aux conditions énoncées dans la déclaration de garantie ou dans la publicité y relative;

f) «réparation» : en cas de défaut de conformité, la mise du bien de consommation dans un état conforme au contrat.

§ 3. Pour l'application de la présente section, sont également réputés être des contrats de vente les contrats de fourniture de biens de consommation à fabriquer ou à produire.

Art. 1649ter. — § 1er. Pour l'application de l'article 1604, alinéa 1er, le bien de consommation délivré par le vendeur au consommateur est réputé n'être conforme au contrat que si :

a) il correspond à la description donnée par le vendeur et possède les qualités du bien que le vendeur a présenté sous forme d'échantillon ou modèle au consommateur;

b) il est propre à tout usage spécial recherché par le consommateur, que celui-ci a porté à la connaissance du vendeur au moment de la conclusion du contrat et que le vendeur a accepté;

c) il est propre aux usages auxquels servent habituellement les biens du même type;

d) il présente la qualité et les prestations habituelles d'un bien de même type auxquelles le consommateur peut raisonnablement s'attendre, eu égard à la nature du bien et, le cas échéant, compte tenu des déclarations publiques faites sur les caractéristiques concrètes du bien par le vendeur, par le producteur ou par son représentant, notamment dans la publicité ou l'étiquetage.

§ 2. Le vendeur n'est pas tenu par des déclarations publiques visées au paragraphe 1er, point d), s'il démontre:

- qu'il ne connaissait pas la déclaration en cause et n'était pas raisonnablement en mesure de la connaître,
- que la déclaration en cause avait été rectifiée au moment de la conclusion du contrat, ou
- que la décision d'acheter le bien de consommation n'a pas pu être influencée par la déclaration.

§ 3. Gebrek aan overeenstemming wordt geacht niet te bestaan in de zin van dit artikel als, op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst, de consument het gebrek kende of redelijkerwijs daarvan op de hoogte moest zijn, dan wel als het gebrek aan overeenstemming voortvloeit uit het materiaal geleverd door de consument.

§ 4. Gebrek aan overeenstemming ten gevolge van een verkeerde installatie van het consumptiegoed wordt gelijkgesteld met gebrek aan overeenstemming van het goed wanneer de installatie deel uitmaakt van de koopovereenkomst betreffende het goed en door de verkoper of onder diens verantwoordelijkheid is uitgevoerd.

Hetzelfde geldt als een voor montage door de consument bestemd goed door de consument is geïnstalleerd en de verkeerde installatie een gevolg is van een gebrek in de montagehandleiding.

Art. 1649*quater*. — § 1. De verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering.

De termijn van twee jaar bedoeld in het eerste lid wordt opgeschort tijdens de periode vereist voor de herstelling of de vervanging van het goed of in geval van onderhandelingen tussen de verkoper en de consument met het oog op een minnelijke schikking.

In afwijking van het eerste lid kunnen voor de tweedehandsgoederen de verkoper en de consument een kortere termijn dan twee jaar overeenkomen zonder dat die termijn korter dan één jaar mag zijn.

§ 2. De verkoper en de consument kunnen een termijn overeenkomen waarbinnen de consument de verkoper op de hoogte van het gebrek aan overeenstemming moet brengen, zonder dat die termijn korter mag zijn dan twee maanden vanaf de dag waarop de consument het gebrek heeft vastgesteld.

§ 3. De rechtsvordering van de consument verjaart na verloop van één jaar vanaf de dag waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld, zonder dat die termijn vóór het einde van de termijn van twee jaar bedoeld in § 1 mag verstrijken.

§ 4. Manifesteert zich een gebrek aan overeenstemming binnen een termijn van zes maanden vanaf de levering van het goed, dan geldt tot bewijs van het tegendeel het vermoeden dat dit gebrek bestond op het tijdstip van levering, tenzij dit vermoeden onverenigbaar is met de aard van het goed of met de aard van het gebrek aan overeenstemming.

§ 3. Le défaut de conformité est réputé ne pas exister au sens du présent article si, au moment de la conclusion du contrat, le consommateur connaissait ce défaut ou ne pouvait raisonnablement l'ignorer, ou si le défaut de conformité a son origine dans les matériaux fournis par le consommateur.

§ 4. Tout défaut de conformité qui résulte d'une mauvaise installation du bien de consommation est assimilé au défaut de conformité du bien lorsque l'installation fait partie du contrat de vente du bien et a été effectuée par le vendeur ou sous sa responsabilité.

Il en va de même lorsque le bien, destiné à l'installation par le consommateur, est installé par lui et que le montage défectueux est dû à une erreur des instructions de montage.

Art. 1649^{quater}. — § 1er. Le vendeur répond vis-à-vis du consommateur de tout défaut de conformité qui existe lors de la délivrance du bien et qui apparaît dans un délai de deux ans à compter de celle-ci.

Le délai de deux ans prévu à l'alinéa 1er est suspendu pendant le temps nécessaire à la réparation ou au remplacement du bien, ou en cas de négociations entre le vendeur et le consommateur en vue d'un accord amiable.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le vendeur et le consommateur peuvent, pour les biens d'occasion, convenir d'un délai inférieur à deux ans sans que ce délai soit inférieur à un an.

§ 2. Le vendeur et le consommateur peuvent convenir d'un délai pendant lequel le consommateur est tenu d'informer le vendeur de l'existence du défaut de conformité, sans que ce délai soit inférieur à deux mois à compter du jour où le consommateur a constaté le défaut.

§ 3. L'action du consommateur se prescrit dans un délai d'un an à compter du jour où il a constaté le défaut de conformité, sans que ce délai puisse expirer avant la fin du délai de deux ans prévu au § 1er.

§ 4. Sauf preuve contraire, le défaut de conformité qui apparaît dans un délai de six mois à partir de la délivrance du bien est présumé exister au moment de la délivrance, sauf lorsque cette présomption n'est pas compatible avec la nature du bien ou la nature du défaut de conformité.

§ 5. De bepalingen in dit hoofdstuk met betrekking tot de vrijwaring voor de verborgen gebreken van de verkochte zaak zijn niet van toepassing op de door deze afdeling geregelde verkopen.

Art. 1649*quinquies*. — § 1. Naast desgevallend schadevergoeding, heeft de consument het recht van de verkoper die met toepassing van artikel 1649*quater* aansprakelijk is voor een gebrek aan overeenstemming te eisen, hetzij de herstelling of de vervanging van het goed onder de voorwaarden bedoeld in § 2, hetzij een passende vermindering van de prijs of de ontbinding van de overeenkomst, overeenkomstig de voorwaarden voorzien in § 3.

Desgevallend wordt er evenwel rekening gehouden met de verergering van de schade voortvloeiend uit het gebruik van het goed door de consument na het ogenblik waarop hij het gebrek aan overeenstemming heeft vastgesteld of zou hebben moeten vaststellen.

§ 2. In eerste instantie heeft de consument het recht om van de verkoper het kosteloze herstel of de kosteloze vervanging van het goed te verlangen behalve als dat onmogelijk of buiten verhouding zou zijn. Elke herstelling of vervanging moet, rekening houdend met de aard van het goed en het door de consument beoogd gebruik, binnen een redelijke termijn en zonder ernstige overlast voor de consument verricht worden.

De kosten bedoeld in het vorige lid zijn de kosten die moeten worden gemaakt om de goederen in overeenstemming te brengen, namelijk de verzendingskosten en de kosten die verband houden met loon en materiaal.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt een vorm van genoegdoening geacht buiten verhouding te zijn indien zij voor de verkoper kosten meebrengt die, vergeleken met de alternatieve vorm van genoegdoening onredelijk zijn, gelet op :

- de waarde die het goed zonder het gebrek aan overeenstemming zou hebben;
- de ernst van het gebrek aan overeenstemming;
- de vraag of de alternatieve vorm van genoegdoening concreet mogelijk is zonder ernstige overlast voor de consument.

§ 3. De consument heeft het recht van de verkoper een passende prijsvermindering of de ontbinding van de koopovereenkomst te eisen :

- indien hij geen aanspraak kan maken op herstelling of vervanging of

§ 5. Les dispositions du présent chapitre relatives à la garantie des défauts cachés de la chose vendue ne sont pas applicables aux ventes régies par la présente section.

Art. 1649*quinquies*. — § 1er. Outre des dommages et intérêts le cas échéant, le consommateur a le droit d'exiger du vendeur qui répond d'un défaut de conformité en application de l'article 1649*quater*, soit la réparation du bien ou son remplacement, dans les conditions prévues au § 2, soit une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat, dans les conditions prévues au § 3.

Il est toutefois tenu compte, le cas échéant, de l'aggravation du dommage résultant de l'usage du bien par le consommateur après le moment où il a constaté le défaut de conformité ou aurait dû le constater.

§ 2. Le consommateur a le droit, dans un premier temps, d'exiger du vendeur la réparation du bien ou son remplacement, dans les deux cas sans frais, à moins que cela ne soit impossible ou disproportionné. Toute réparation ou tout remplacement doit être effectué dans un délai raisonnable et sans inconvénient majeur pour le consommateur, compte tenu de la nature du bien et de l'usage recherché par le consommateur.

Les frais visés à l'alinéa précédent sont les frais nécessaires exposés pour la mise des biens dans un état conforme, notamment les frais d'envoi du bien et les frais associés au travail et au matériel.

Pour l'application de l'alinéa 1er, un mode de dédommagement est considéré comme disproportionné s'il impose au vendeur des coûts qui, par rapport à l'autre mode, sont déraisonnables compte tenu :

- de la valeur qu'aurait le bien s'il n'y avait pas le défaut de conformité,
- de l'importance du défaut de conformité et
- de la question de savoir si l'autre mode de dédommagement peut être mis en œuvre sans inconvénient majeur pour le consommateur.

§ 3. Le consommateur a le droit d'exiger du vendeur une réduction adéquate du prix ou la résolution du contrat :

- s'il n'a droit ni à la réparation ni au remplacement du bien ou

- indien de verkoper niet binnen een redelijke termijn of zonder ernstige overlast voor de consument de herstelling of de vervanging heeft verricht.

In afwijking van het eerste lid heeft de consument niet het recht de ontbinding van de overeenkomst te verlangen indien het gebrek aan overeenstemming van geringe betekenis is.

Voor de toepassing van het eerste lid wordt elke terugbetaling aan de consument verminderd teneinde rekening te houden met het gebruik dat deze van het goed heeft gehad sinds de levering ervan.

Art. 1649*sexies*. — Wanneer de verkoper jegens de consument aansprakelijk is uit hoofde van een gebrek aan overeenstemming, kan hij tegen de producent of tegen iedere contractuele tussenpersoon in de eigendomsoverdracht van het consumptiegoed, verhaal doen op grond van contractuele aansprakelijkheid waartoe deze producent of deze tussenpersoon met betrekking tot het goed is gehouden zonder dat een contractueel beding dat tot gevolg heeft die aansprakelijkheid te beperken of op te heffen, hem mag tegenworpen worden.

Art. 1649*septies*. — § 1. Elke garantie is bindend voor diegene die haar biedt volgens de in het garantiebewijs en de daarmee samenhangende reclame vastgestelde voorwaarden.

§ 2. In de garantie :

- moet vermeld staan dat de consument krachtens de toepasselijke nationale wetgeving betreffende de verkoop van consumptiegoederen wettelijke rechten heeft en moet duidelijk worden gesteld dat de garantie die rechten onverlet laat;
- moeten in duidelijke en begrijpelijke taal de inhoud van de garantie en de essentiële gegevens vermeld staan die noodzakelijk zijn om van de garantie gebruik te kunnen maken, met name de duur en het geografische toepassingsgebied van de garantie, alsmede de naam en het adres van de garant.

§ 3. Op verzoek van de consument moet de garantie hem schriftelijk of op een andere te zijner beschikking staande en voor hem toegankelijke duurzame drager beschikbaar worden gesteld.

Wanneer de verkoopovereenkomst schriftelijk is, behoudt ze in ieder geval de inlichtingen bedoeld in § 2.

§ 4. Indien een garantie niet conform de vereisten bepaald in §§ 2 en 3 is, doet zulks op generlei wijze afbreuk aan het recht van de consument om de naleving ervan te eisen.

- si le vendeur n'a pas effectué la réparation ou le remplacement dans un délai raisonnable ou sans inconvénient majeur pour le consommateur.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le consommateur n'a pas le droit d'exiger la résolution du contrat si le défaut de conformité est mineur.

Pour l'application de l'alinéa 1er, tout remboursement au consommateur est réduit pour tenir compte de l'usage que celui-ci a eu du bien depuis sa livraison.

Art. 1649*sexies*. — Lorsque le vendeur répond vis-à-vis du consommateur d'un défaut de conformité, il peut exercer, à l'encontre du producteur ou de tout intermédiaire contractuel dans la transmission de la propriété du bien de consommation, un recours fondé sur la responsabilité contractuelle à laquelle ce producteur ou cet intermédiaire est tenu par rapport au bien, sans que puisse lui être opposée une clause contractuelle ayant pour effet de limiter ou d'écarter cette responsabilité.

Art. 1649*septies*. — § 1er. Toute garantie lie celui qui l'offre selon les conditions fixées dans la déclaration de garantie et dans la publicité y afférente.

§ 2. La garantie doit :

- indiquer que le consommateur a des droits légaux au titre de la législation nationale applicable régissant la vente des biens de consommation et indiquer clairement que ces droits ne sont pas affectés par la garantie,

- établir, en termes simples et compréhensibles, le contenu de la garantie et les éléments essentiels nécessaires à sa mise en œuvre, notamment sa durée et son étendue territoriale, ainsi que le nom et l'adresse du garant.

§ 3. À la demande du consommateur, la garantie lui est remise par écrit ou lui est présentée sous un autre support durable, mis à sa disposition et auquel il a accès.

En tout cas, lorsque le contrat de vente est écrit, il contient les informations visées au § 2.

§ 4. La non-conformité d'une garantie aux exigences énoncées aux §§ 2 et 3 n'affecte pas le droit du consommateur d'en exiger le respect.

Zulks geldt eveneens wanneer de garantie niet conform is aan de eisen voorzien in artikel 13, eerste lid, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

Art. 1649*octies*. — Zijn nietig, contractuele bedingen of afspraken overeengekomen vooraleer het gebrek aan overeenstemming aan de verkoper door de consument ter kennis is gebracht, en waardoor, rechtstreeks of onrechtstreeks, de rechten die de consument uit deze afdeling put, worden beperkt of uitgesloten.

Een beding dat de wet van een Staat die geen lid is van de Europese Unie op een overeenkomst beheerst door deze afdeling toepasselijk verklaart, is nietig wat betreft de in deze afdeling geregelde aangelegenheden, wanneer bij gebreke van dat beding de wet van een lidstaat van de Europese Unie toepasselijk zou zijn en die wet de consument in genoemde aangelegenheden een hogere bescherming verleent.»

Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 587, eerste lid. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg doet uitspraak :

(...)

3° (opgeheven door de wet van 2 augustus 2002);

Art. 589

De voorzitter van de rechtbank van koophandel doet uitspraak over de vorderingen als bedoeld :

(...)

Bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 587, eerste lid. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg doet uitspraak :

(...)

3° over de vorderingen bedoeld in artikel 4, eerste lid, 2°, en in artikel 4, tweede lid, 2°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen;

Art. 589

De voorzitter van de rechtbank van koophandel doet uitspraak over de vorderingen als bedoeld :

(...)

9° in artikel 4, eerste lid, 1°, en in artikel 4, tweede lid, 1°, van de wet van ... houdende aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake verkoop teneinde de consumenten te beschermen.

Il en va de même si la garantie n'est pas conforme aux exigences prévues à l'article 13, alinéa 1er, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

Art. 1649*octies*. — Sont nuls les clauses contractuelles ou les accords conclus avant que le défaut de conformité ne soit porté à l'attention du vendeur par le consommateur et qui, directement ou indirectement, écartent ou limitent les droits accordés au consommateur par la présente section.

Toute stipulation déclarant applicable à un contrat régi par la présente section la loi d'un Etat tiers à l'Union européenne est nulle en ce qui concerne les matières régies par la présente section lorsque, en l'absence de cette stipulation, la loi d'un Etat membre de l'Union européenne serait applicable et que cette loi procure une protection plus élevée au consommateur dans lesdites matières.»

Dispositions du Code judiciaire

Art. 587, alinéa 1er Le président du tribunal de première instance statue :

(...)

3° (abrogé par la loi du 2 août 2002) ;

Art. 589

Le président du tribunal de commerce statue sur les demandes prévues :

(...)

Dispositions du Code judiciaire

Art. 587, alinéa 1er. Le président du tribunal de première instance statue :

(...)

3° sur les demandes prévues à l'article 4, alinéa 1er, 2°, et à l'article 4, alinéa 2, 2°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs;

Art. 589

Le président du tribunal de commerce statue sur les demandes prévues :

(...)

9° à l'article 4, alinéa 1er, 1°, et à l'article 4, alinéa 2, 1°, de la loi du ... complétant les dispositions du Code civil relatives à la vente en vue de protéger les consommateurs.

Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

Art. 32

In de overeenkomsten gesloten tussen een verkoper en een consument, zijn onrechtmatig de bedingen en voorwaarden of de combinaties van bedingen en voorwaarden die ertoe strekken :

(...)

7. het recht van de consument te beperken om de overeenkomst op te zeggen, wanneer de verkoper, in het raam van zijn waarborgverplichting, zijn verbintenis om het product te herstellen niet of niet binnen een redelijke termijn nakomt;

(...)

12. de wettelijke waarborg voor verborgen gebreken bepaald bij de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek op te heffen of te verminderen;

Wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

Art. 32

In de overeenkomsten gesloten tussen een verkoper en een consument, zijn onrechtmatig de bedingen en voorwaarden of de combinaties van bedingen en voorwaarden die ertoe strekken :

(...)

7. het recht van de consument te beperken om de overeenkomst op te zeggen, wanneer de verkoper, in het raam van zijn garantieverplichting, zijn verbintenis om het product te herstellen niet of niet binnen een redelijke termijn nakomt;

(...)

12. de wettelijke waarborg voor verborgen gebreken bepaald bij de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek of de wettelijke verplichting tot levering van een met de overeenkomst in overeenstemming goed bepaald bij de artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, op te heffen of te verminderen;

Andere bepalingen van het ontwerp

Art. 4

Elke daad die strijdig is met artikelen 1649*bis* tot 1649*octies* van het Burgerlijk Wetboek, zoals ingevoegd door artikel 3, en waardoor de collectieve belangen van de consumenten worden geschaad, kan op verzoek van een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking, in toepassing van de volgende bepalingen:

1° artikelen 95 tot 100 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument;

2° artikelen 18 tot 20 en 22 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Elke daad die haar oorsprong in België vindt, waardoor de collectieve belangen van de consumenten in een andere lidstaat van de Europese Unie worden geschaad, en die, al naar gelang de regels betreffende

Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur

Art. 32

Dans les contrats conclus entre un vendeur et un consommateur, sont abusives les clauses et conditions ou les combinaisons de clauses et conditions qui ont pour objet de :

(...)

12. supprimer ou diminuer la garantie légale en matière de vices cachés prévue par les articles 1641 à 1649 du Code civil;

Loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur

Art. 32

Dans les contrats conclus entre un vendeur et un consommateur, sont abusives les clauses et conditions ou les combinaisons de clauses et conditions qui ont pour objet de :

(...)

12. supprimer ou diminuer la garantie légale en matière de vices cachés prévue par les articles 1641 à 1649 du Code civil ou l'obligation légale de délivrance d'un bien conforme au contrat prévue par les articles 1649*bis* à 1649*octies* du Code civil;

Autres dispositions du projet

Art. 4

Tout acte contraire aux articles 1649*bis* à 1649*octies* du Code civil, tels qu'insérés par l'article 3, qui porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs, peut faire l'objet d'une action en cessation à la demande d'une association ayant pour objet la défense des intérêts des consommateurs, en application des dispositions suivantes :

1° les articles 95 à 100 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur;

2° les articles 18 à 20 et 22 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Tout acte qui, ayant son origine en Belgique, porte atteinte aux intérêts collectifs des consommateurs dans un autre Etat membre de l'Union européenne et qui, en fonction des règles relatives à la loi applicable, est con-

de toepasselijke wet, strijdig is met de bepalingen van de in artikel 3 bedoelde afdeling of met de bepalingen van de wet van een lidstaat tot omzetting van de in artikel 1, tweede lid, bedoelde richtlijn, kan het voorwerp uitmaken van een vordering tot staking in toepassing van de volgende bepalingen :

1° de wet van 26 mei 2002 betreffende de intracommunautaire vorderingen tot staking op het gebied van de bescherming van de consumentenbelangen;

2° artikelen 21 tot 24 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen.

Art. 8

Deze wet is slechts van toepassing op overeenkomsten die zijn gesloten na haar inwerkingtreding.

Art. 9

Ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet, brengen de ministers die respectievelijk Justitie, Economie en Consumentenzaken in hun bevoegdheden hebben aan de Kamer van volksvertegenwoordigers verslag uit over de toepassing van de wet, dat in het bijzonder zal handelen over de gevolgen van deze wet op de bescherming van de rechten van de consumenten.

traire aux dispositions de la section visée à l'article 3 ou à celles de la loi d'un Etat membre transposant la directive mentionnée à l'article 1er, alinéa 2, peut faire l'objet d'une action en cessation en application des dispositions suivantes :

1° la loi du 26 mai 2002 relative aux actions en cessation intracommunautaires en matière de protection des intérêts des consommateurs;

2° les articles 21 à 24 de la loi du 2 août 2002 relative à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales.

Art. 8

La présente loi ne s'applique qu'aux contrats conclus après son entrée en vigueur.

Art. 9

Au plus tard trois ans après l'entrée en vigueur de la présente loi, les ministres ayant respectivement la Justice, l'Economie et la Protection de la Consommation dans leurs attributions présentent, à la Chambre des représentants, un rapport sur l'application de la loi qui examinera particulièrement l'effet de la loi sur la protection des droits des consommateurs.